

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes

Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12

E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no

www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Rådet for likestilling av funksjonshemmede

Møtedato: 14.10.2014

Møtested: Møterom Viksjøen, Rådhuset

Møtetid: 13:00

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Kirkenes, 07.10.2014

Knut Mortensen
Leder

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak ID:	
003/2014	BREV TIL ORDFØRER OM BPA I FORBINDELSE MED DEN NASJONALE MS-DAGEN 30. AUGUST	14/10	
004/2014	MELDING OM VEDTAK FRA TRAFIKKSIKKERHETSUTVALGET 02.10.14: TRAFIKKSIKKERHETSMILDER - SØKNAD FOR 2015	12/673	
005/2014	REFERAT FRA MØTE NR 3 DEN 29.08.2014 - TILGJENGELIGHET KOLLEKTIVTRANSPORT	12/307	
012/2014	KOMMUNEPLAN 2014-2026 - SLUTTBEHANDLING AV SAMFUNNSDELEN	13/263	
013/2014	DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17 - BEHANDLING ETTER OFFENTLIG ETTERSYN	13/332	

Kjære ordfører

Oslo 30. august 2014

Multipel Sklerose forbundet i Norge markerer lørdag 30. august den nasjonale MS-dagen. Vi vil denne dagen sette fokus på brukerstyrt personlig assistent (BPA).

MS-forbundet er glad for at Stortinget i juni endret pasient- og brukerrettighetsloven slik at personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse har fått lovfestet rett til å få tjenester organisert som BPA.

BPA gir den enkelte bruker rett til å bestemme hvem som skal hjelpe en og når en skal få hjelp. For en del personer med nedsatt funksjonsevne er BPA eneste mulighet for å kunne bestemme over eget liv og ha et aktivt liv utenfor hjemmet. BPA vil for noen være avgjørende for å kunne være i arbeid.

Kommunene har fortsatt plikt til å ha tilbud om BPA til de som ikke fyller vilkårene i rettighetsbestemmelsen. MS-forbundet frykter at den nye lovbestemmelsen skal føre til at det blir vanskeligere for brukere som har behov for færre timer assistanse enn lovbestemmelsen krever å få organisert sine tjenester som BPA.

MS-forbundet vil utfordre deg som ordfører til å følge opp i din kommune hvordan dere benytter brukerstyrt personlig assistent. Dersom din kommune ønsker mer informasjon om MS – ta kontakt på e-post: mona@ms.no

Med hilsen

Mona Enstad
Generalsekretær i MS-forbundet
Tlf. 930 11 081

Noen korte fakta om multipel sklerose (MS)

- MS er en kronisk betennelsesykdom i det sentrale nervesystemet som kan forårsake forskjellige grader av uførhet. Noen får symptomer bare én gang, så går symptomene tilbake. Andre blir sterkt handikappede.
- MS rammer hvert år mellom 250 og 350 personer i Norge. I dag lever om lag 10.000 mennesker i Norge med MS. Norge er et av de land i verden som har flest MS-rammede sett i forhold til folketallet.
- Symptomer kan være nummenhet, synsforstyrrelse, nedsatt gangfunksjon, lammelser i armer og bein, balanseproblemer, svimmelhet, problemer med finmotorikken og kronisk utmattelse.
- MS er over dobbelt så vanlig hos kvinner som hos menn.
- MS er den sykdommen som hyppigst fører til uførhet hos unge voksne i den vestlige verden.
- MS-gåten er ikke løst. Man vet ennå ikke hva som forårsaker sykdommen. Antagelig spiller både genetisk disposisjon og miljø inn.
- MS kan i dag ikke helbredes, men bremses og lindres.
- MS er normalt ikke en sykdom man dør av, men en sykdom man dør med.

(Kilde: MS-forbundet)

Fra: Gurli Vagner <gurli@ms.no>
Sendt: 27. august 2014 15:22
Emne: Brev til kommunens ordfører om BPA i forbindelse med den nasjonale MS-dagen 30. august
Vedlegg: Brev ordførere MS-dagen.pdf

Vi beklager at mange, kanskje alle ikke fikk åpnet brevet vi sendte litt tidligere i ettermiddag. Vi har nå sjekket filen og testet ut med flere at de får den opp. Så her kommer den på nytt til alle.

Vedlagt brev om BPA i forbindelse med den nasjonale MS-dagen 30. august. Vi ber om at det videresendes til kommunens ordfører.

Mvh

Gurli Vagner
Helsefaglig leder
MS-forbundet Norge
Tollbugt. 35
0157 Oslo
Tlf. 22 47 79 95
Mob. 95 09 62 60
www.ms.no <<http://www.ms.no>>

SØR-VARANGER KOMMUNE

Saksbehandler Ivar Kaski

Vår ref.: Saksnr.: 12/673/29	Deres ref.:	Dato: 07.10.2014
Saksbehandler: Wollmann, Siv Merete	Telefonnr.: 78977550	Epostadresse: postmottak@svk.no

MELDING OM VEDTAK FRA TRAFIKKSIKKERHETSUTVALGET 02.10.14: TRAFIKKSIKKERHETSMILDER - SØKNAD FOR 2015

Trafikksikkerhetsutvalget har behandlet saken i møte 02.10.14, og det er fattet følgende vedtak:

Trafikksikkerhetsutvalget vedtar at Sør-Varanger kommune søker om Fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler 2015, i alt kr. 880.000,-, til:

- Bygging av fortau langs Kirkegårdsveien (FV 367) mellom Pasvikveien og Kr. Nygaardsgate.
- Bygging av fartsdempende tiltak, humper med gangfelt, i FV 885 på Sandnes.
- Belysning ved gangfelt på FV 885 mellom Sandnes og Hesseng.

Egenandelen kr. 220.000,- dekkes over investeringsbudsjettets bevilgning til kommunale veier i 2015.

Søknad om TS-midler skal i utgangspunktet behandles av rådet for likestilling av funksjonshemmede i tillegg. P.g.a. at det er korte tidsfrister og at fordeling av TS-midler til kommunene skjer 14. oktober, ser trafikksikkerhetsutvalget seg nødt til å ferdigbehandle søknaden før rådet for likestilling av funksjonshemmede har fått uttale seg.

Utvalget beklager at rådet ikke har fått uttale seg før saken ble ferdigbehandlet.

Med vennlig hilsen

Wollmann, Siv Merete
formannskapssekretær

REFERAT

Oppdrag: **Tilgjengelig kollektivtransport.**

Møtetema: Møte samling nr. 3

Møtedato: 29.8.14, kl.10.00

Møtested: Rådhuset Kirkenes

Tilstede: Referat til:

Trond Lundgren	x	Multiconsult AS	TL
Ivar Kaski	x	Sør-Varanger Kommune	IK
Bjarne Mjelde	x	Statens Vegvesen	BM
Knut Mortensen	x	Rådet for likestilling for funksjonshemmede	KM
Torgrim Bugge	x	Boreal AS	TB

Referat sendes og til:

Mottakerne må selv videresende/kopiere referatet til andre i egen organisasjon

---

Ansv. Frist

1. Minimumskrav.

Krav til benk, leskur og belysning kommer av påstigende antall passasjerer for det aktuelle busstopp. Torgrim la fram tall, men det finnes ikke for de enkelte busstopp. Elevtall er ikke medtatt.

Vi får da vurdere fasiliteter ut fra det vi kjenner til om bruken av disse og hva som er mulig å få til. Holdeplasser i sentrum er viktige, da de fleste går av her.

2. Transportmateriell.

Fra tidligere møte:

Det er i hovedsak bussforbindelser som vil bli kartlagt. Vi vil i forbindelse med hele reisekjeder ta kontakt med flyplassen, havnevesenet og hurtigruta for å se på tilrettelegging for funksjonshemmede her. Det foregår en del pasienttransport også med Widerøe. Trond og Knut tar kontakt med flyplassen, havnevesenet og hurtigruta.

3. Infrastruktur/ Holdeplasser.

Ruteopplysning på stopp bør være i store bokstaver.

Det kom fram synspunkt om at vi og bør og se på rutemønster.

Trond sjekker opp priser på leskur med Euroskilt. Andre priser vurderes nærmere.

4. Mål for gruppa.

Referert fra forrige gang:

Delmål vil være at transporten skal være universelt utformet. Hovedmål vil være at kollektivtransport skal være tilgjengelig for alle. Ivar ser på utforming av mål.

Arbeidet bør inn i kommunes samfunnsdel.

Ivar sender inn statusrapport til vegvesenet innen 31. august.

Ivar og Trond kan begynne å sette opp sluttrapport. Frist for å avslutte gruppas arbeid er 15. november.

5. Neste møte.

Innkalles når gruppa har klart nye moment til vurdering.

Kirkenes, 29.08.2014
MULTICONSULT AS

Trond Lundgren

Fra: Bodil Celius
Sendt: 6. oktober 2014 15:22
Emne: Sender e-post: Referat fra møte nr 3, tilgjengelighet kollektivtransport
Vedlegg: Referat fra møte nr 3, tilgjengelighet kollektivtransport.pdf

Meldingen er klar til å sendes med følgende fil- eller koblingsvedlegg:

sak 12/307

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Stubhaug, Ørjan Enhetsleder: Stubhaug, Ørjan, tlf. 78 97 74	Dato: 24.09.2014 00:00
Arkivkode: K1 - 140	Arkivsaksnr.: 13/263
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for plan og samferdsel	091/2014	16.10.2014
Formannskapet	053/2014	15.10.2014
Kommunestyret	075/2014	29.10.2014
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	012/2014	14.10.2014

KOMMUNEPLAN 2014-2026 - SLUTTBEHANDLING AV SAMFUNNSDELEN

Vedlagte dokumenter:

Sør-Varanger kommune - Kommuneplan 2014 - 2026

Dokumenter i saken:

- 2014016914 UTTAELSE FRA DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING
- 2014016901 INNSPILL TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL
- 2014016754 UTTAELSE TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - 2014-2026
- 2014016626 HØRINGSUTTAELSE VEDR KOMMUNEPLAN - SAMFUNNSDEL FRA SØR-VARANGER HØYRE
- 2014016582 INNSPILL TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL
- 2014016579 UTTAELSE TIL HØRING AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL
- 2014016575 UTTAELSE TIL SAMFUNNSDEL I KOMMUNEPLAN
- 2014016574 HØRINGSUTTAELSE KOMMUNEPLAN - SAMFUNNSDEL
- 2014016520 HØRING - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL FOR SØR-VARANGER 2014-2026
- 2014016378 OPPSUMMERING AV FOLKEMØTER OG REFFERANSEGRUPPENE
- 2014016271 UTTAELSE - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL
- 2014015589 UTTAELSE FRA KYSTVERKET - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

2014015056 UTTALELSE TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL FOR SØR-
VARANGER 2014 - 2026

2014014876 UTTALELSE TIL FORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL
2014 - 2026

2014012109 MELDING OM VEDTAK FRA FORMANNSKAPET 11.06.14:
KOMMUNEPLAN FOR SØR-VARANGER 2014-2024 -
HØRINGS-DOKUMENT

2014012002 HØRING - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL FOR SØR-VARANGER
2014 - 2026

2014008891 OMBEGRENSNING AV HYTTETOMT

2014008870 KOMMUNEPLAN 2014-2026 - DISKUSJONSNOTAT

2014007653 PROBLEMSTILLINGER OG AGENDA TIL PLANFORUM - 30.04.2014

2014007285 INVITASJON TIL PLANFORUM 30.4.14

2014006881 INNSPILL TIL KOMMUNEPLANEN

2014005653 INNSPILL RULLERING KOMMUNEPLAN

2014004976 HØRINGSUTTALELSE KOMMUNEPLANEN

2014004998 HØRINGSUTTALELSE KOMMUNEPLANEN

2014000670 DELTAKELSE I REFERANSEGRUPPA

2014000572 VEDRØRENDE INVITASJON REFERANSEGRUPPE IFM
KOMMUNEPLANARBEIDET

2014000370 REFERANSEGRUPPE KOMMUNEPLAN

2014000092 VEDRØRENDE RULLERING KOMMUNEPLAN

2013023379 TILBAKEMELDING ANGÅENDE ARRANGERING AV FOLKEMØTE IFM
KOMMUNEPLAN

2013023309 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 11.12.13:
FASTSETTELSE AV PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLAN SØR-
VARANGER 2014-2024

2013022348 INVITASJON TIL Å VÆRE MED OG ARRANGERE ÅPENT FOLKEMØTE I
FORBINDELSE MED RULLERING AV KOMMUNEPLAN FOR SØR-
VARANGER KOMMUNE

2013017902 UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM - RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017901 UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM - RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017569 UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM - RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017532 INNSPILL TIL PLANPROGRAM - RULLERING AV KOMMUNEPLANENS
AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017527 INNSPILL TIL PLANPROGRAM - RULLERING AV KOMMUNEPLANENS
AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017454 INNSPILL TIL RULLERING AV KOMMUNEPLANEN, HENSYNSSONER TIL
VERNEOMRÅDER I ØVRE PASVIK

2013017383 UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS
AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017346 RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL -
INNSPILL TIL PLANPROGRAM M.V.

2013017298 UTTALELSE FRA FORSVARSBYGG

2013017287 UTTALELSE FRA FELLES NEIDEN

2013017262 FORESPØRSEL OM UTSETTELSE PÅ HØRINGSFRIST FOR
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017242 FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017154 UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL

2013017106 FORESPØRSEL OM UTSATTETTELSE PÅ HØRINGSFRISTEN FOR

- 2013016518 FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL -
FORSLAG TIL PLANPROGRAM - NYTT HØR INGSSVAR
- 2013017097 INNSPILL TIL KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
- 2013017086 FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL-OG SAMFUNNSDEL
- 2013016081 UTTAELSE TIL FORSLAG - PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL OG SAMFUNNSDEL
- 2013015984 UTTAELSE - PLANPROGRAMMET FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
- 2013015694 UTTAELSE - VARSEL OM OPPSTART AV RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
- 2013015436 UTTAELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
- 2013014412 RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL -
FORSLAG TIL PLANPROGRAM - HØRINGSS VAR
- 2013012914 FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR RULLERING AV
KOMMUNEPLANENS AREAL- OG SAMFUNNSDEL
- 2013012538 MELDING OM VEDTAK FRA FORMANNSKAPET 03.07.,13: FORSLAG TIL
PLANPROGRAM FOR RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREAL- OG
SAMFUNNSDEL
- 2013005320 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 20.03.13:
PROSESSPLAN FOR RULLERING AV KOMMUNEPLAN FOR SØR-
VARNAGER KOMMUNE

Kort sammendrag:

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel for 2014-2026 anbefales med dette vedtatt, med noen mindre justeringer etter høringsrunden. I samsvar med planprogrammet er det ikke foretatt en omfattende revidering av samfunnsdelen til kommuneplan 2004-2016, men det tas hensyn til nye behov og utfordringer som har oppstått i kommunesamfunnet.

Selv om det tas utgangspunkt i forrige kommuneplan, er det allikevel gjort en del endringer og tilføyelser. Satsningsområdene Næringsutvikling, Infrastruktur, Barn og Ungdom, kompetansebygging videreføres, i tillegg kommer Folkehelse inn som et nytt satsningsområde.

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument. Samfunnsdelen inneholder visjon, mål og strategier for ønsket samfunns-, areal- og tjenesteutvikling. Det er viktig å understreke at kommuneplanens samfunnsdel i stor grad er et politisk og strategisk styringsdokument. Det vil si at det er i samfunnsdelen kommunestyret skisserer opp ønsket fremtidsutvikling for de neste 12 årene.

Faktiske opplysninger:

Formannskapet godkjente i møte 11.6.2014 forslag til kommuneplanens samfunnsdel for 2014-2016 og vedtok å legge den ut til offentlig ettersyn i medhold- av plan og bygningsloven § 11-14.

I planprogrammet vedtok kommunestyret at ny kommuneplan skulle behandles som en rullering av kommuneplanen for år 2004-2016, og ny kommuneplan skulle bygges på samme prinsipp som forrige kommuneplan.

Til alle kommuneplaner etter plan- og bygningsloven skal det være tilknyttet en handlingsdel. Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Kommuneplanens handlingsdel skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre samfunnsdelens for de fire påfølgende budsjettår. I neste trinn vil det være naturlig at økonomiplanen inngår i kommuneplans handlingsdel.

Selv om det tas utgangspunkt i forrige kommuneplan, er det allikevel gjort en del endringer og tilføyelser. Satsningsområdene Næringsutvikling, Infrastruktur, Barn og Ungdom, kompetansebygging videreføres, i tillegg kommer Folkehelse inn som et nytt satsningsområde.

Ny kommuneplan gjelder ikke bare kommunens egen virksomhet, men fanger også opp de hensyn som er viktig for utvikling av kommunesamfunnet og arealforvaltningen. Planen inneholder en tekstdel som beskriver og vurderer strategier for samfunnsutviklingen. Den gir retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra offentlige og private organ. Oppsummert er inneholder kommuneplanen følgende;

- langsiktige utfordringer i kommunesamfunnet
- langsiktige utfordringer for kommuneorganisasjonen
- miljømessige utfordringer
- Prioriterte satsningsområder
- Retningslinjer for prioriteringer i kommuneplanens arealdel og arealforvaltning
- Sammenhengen mellom de langsiktige mål og strategier og de fysiske konsekvenser.

Kommuneplanens handlingsdel skal rulleres årlig slik at kommunestyret får anledning til å påvirke, ta stilling til, og følge med på hvordan kommuneplanen følges opp og om der er behov for endringer.

Oppbygging av dokumentet

Selv om det gjennomføres en mindre rullering, får kommuneplanen en ny form og oppsett. Her er målsettingen å gjøre det nye dokumentet enklere for kommunens organisasjon, befolkning og politikere å forstå innholdet.

For hvert satsningsområde skisseres det:

1. Visjon – Viser fremtidig ønsket tilstand for samfunnsutviklingen
2. Delmål – Viser hvordan man realiserer visjonen
3. Strategier – Viser et sett med taktiske handlinger for å realisere delmålene

Dette grepet endrer ikke på selve innholdet i kommuneplanen, men bidrar til at kommunesamfunnet bedre kan forstå hvilken retning og strategiske valg som gjøres.

Medvirkning:

Det er gjennomført ni folkemøter i hele kommunen, samtidig som at det er gjennomført referansegruppemøte for hvert enkelt satsningsområde.

Referansegruppene ble satt sammen av kommunalt og eksternt fagpersonell, frivillige lag og foreninger og interesseforeninger. Felles for alle aktørene er at de anses som viktige kunnskapsressurser i kommuneplanarbeidet.

I tillegg har Ungdomsrådet fått en særskilt oppfølging. Ungdomsrådet har hatt anledning til å delta i alle referansegruppemøtene. I lag med administrasjonen har Ungdomsrådet også gjennomført to halvdagsseminarer kun for kommuneplanarbeid.

Medvirkningsprosessene har bidratt til å danne et kunnskapsgrunnlag for utforming av ny plan. Storparten av innspillene fra folke- og referansegruppemøtene berører enkelttiltak, tiltak som hører hjemme i kommunedel-, virksomhets- og handlingsplaner. Tiltakene kommer ikke med i kommuneplanen, men de løftes opp slik at målformuleringer og strategier åpner for at tiltakene kan realiseres i planperioden.

Erfaringene fra medvirkningsprosessen er at mye av innholdet i kommuneplan 2004-2016 fremdeles er gyldig. Samtidig viser det seg at de mål som skisseres også skaper store forventninger til måloppnåelse fra kommunesamfunnet.

Økonomisk Planforutsetning:

Ved utforming av ny kommuneplan er det viktig at de økonomiske forutsetninger legges til grunn. Kommuneøkonomien utgjør rammevilkårene for hva slags handlingsrom kommunen

har de neste 12 årene.

Derfor er det lagt inn i kommuneplanen hva som skal utgjøre det økonomiske handlingsrommet. I kommuneplanen kapittel 5.0 er det formulert en målsetting om at kommunens lånegjeld i løpet av kommuneplanperioden reduseres slik at den utgjør 95 – 100 % av brutto driftsinntekt. Dette oppnås ved at:

- Netto driftsresultat for 2015 settes til 1 % av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat for 2016 settes til 2 % av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat for 2017 settes til 3 % av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat for 2018 og videre i kommuneplanperioden settes til 4 % av brutto driftsinntekter.

Dette vil være et viktig grep for nedbygging av kommunens lånegjeld, og på sikt øke handlingsfriheten.

Vegen Videre:

I henhold PBL 11-1 skal samfunnsdelen ha en handlingsdel. Handlingsdelen skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for de fire påfølgende budsjettår eller mer. Følgelig blir neste trinn å utforme en fireårig handlingsdel, og det vil være sannsynlig at kommunens økonomiplan inngår i denne.

Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Kommuneplanens handlingsdel skal konkretisere tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Kommuneplanens handlingsdel skal oppdateres årlig. Dette er i samsvar med plikten etter kommuneloven til å utarbeide økonomiplan,

Ved å knytte en handlingsdel til samfunnsdelen pålegges kommunene å vise hvordan kommuneplanen følges opp.

Høringsuttalelser til forslag til kommuneplanens samfunnsdel:

Nedenfor presenteres innkomne høringsuttalelser, og de berører i hovedsak kommuneplanens satsningsområder. Rådmannen vurderinger kommer fortløpende etter hver enkelt uttalelse.

Sør-Varanger Venstre

7.3.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel og 6.0 Sør-Varanger mot 2026 (siste setning ”blokk nr. 3”). Siste kulepunkt endres til:

- Sjøvendte næringsareal forbeholdes virksomhet som er avhengig av tilknytning til havet

7.6 Folkehelse.

Andre kulepunkt endres til:

- Alle kommunens institusjoner (barnehager, skoler, SFO og eldreheim osv.) fremmer fysisk aktivitet og et sunt kosthold.

7.6.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel:

Andre punkt endres til:

- Legge til rette for god framkommelighet og tilgjengelighet ved idrettsanlegg og særlige attraktive turområder.

Rådmannens vurdering: *Rådmannen tar Venstre sine innspill til følge, og punktene innarbeides i kommuneplanen i tråd med uttalelsen.*

Fylkesmannen i Finnmark

- Folkehelse

Fylkesmannen vurderer at kapittel for Folkehelse fremstår noe isolert fra planen for øvrig. Det er fylkesmannen vurdering at det ville vært en styrke å løfte temaet folkehelse frem som en del av de lokal utviklingstrekk, og at kommunen gjør en vurdering av folkehelsen frem om 2026.

Fylkesmannen påpeker at kommuneplanen kommer inn på flere relevante tema hvor folkehelseperspektivet med fordel kan trekkes frem.

Med det brede samfunnsperspektivet på folkehelse blir plan- og bygningsloven og kommuneplanlegging sentrale verktøy. Å integrere folkehelseperspektivet i all planlegging er et av de viktigste grepene kommunen kan gjøre for folkehelsen.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til Følge. Innspillet i fra Fylkesmannen viser til at det mangler en kopling mellom kommuneplanens beskrivelse/utredning og de skisserte mål og strategier for Folkehelse. Kunnskapsinnhenting vedrørende folkehelse er gjennomført i forbindelse med kommuneplanprosessen, men bare ikke beskrevet i høringsdokumentet. Rådmannen er enig i at beskrivelsen burde komme mer klart frem, og tar derfor Fylkesmannens innspill til følge. I beskrivelsen innarbeides et eget folkehelseavsnitt på side 11 under kapittel: «2 Lokale utviklingstrekk og nå-situasjon»*

Barn og unge

Fylkesmannen trekker frem at det er positivt av barn og ungdom er fremmet som er eget satsningsområde. På Samme måte som for folkehelse er det imidlertid lite i kapitlene foran som bygger opp om valget.

Under kapittel 5 er skolestruktur nevnt så vidt. Det ser imidlertid ikke ut til at fremtidig skolestruktur er et tema ellers i planen. Under strategier i kapittel 7.5 står det at kommunen skal søke å opprettholde skoletilbudet der det er bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. Hva som ligger i begrepene «bærekraftig elevtall» og «forsvarlig undervisningstilbud» er ikke diskutert i planforslaget.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til følge. Høringsdokumentet manglet en beskrivelse av som mentes med «bærekraftig elevtall» og et «forsvarlig undervisningstilbud». Dette er nå nærmere presisert i kapittel 2.5 på side 10.*

Kommunal arealforvaltning

Etter fylkesmannens vurdering er det mer oversiktlig dersom strategier for utbygging hadde vært diskutert og oppsummert samlet og ikke oppdelt under ulike satsningsområder.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Etter rådmannens vurdering vil det være mer hensiktsmessig at kommuneplanens arealdel innledes med en samlet diskusjon og oppsummering av de føringer som samfunnsdelen gir. Samtidig vil det gjøres vurderinger på om kommuneplanens arealdel tas inn som en del 2 kommuneplanen. Slik vil sikres en nær kopling mellom arealdel og samfunnsdel.*

- Handlingsdel

Plan- og bygningsloven § 11-2 setter som krav at kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel. Handlingsdelen skal angi hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Etter det vi kan se så har ikke kommunen utarbeidet en handlingsdel.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Kommuneplanprosessen legger opp til at kommunestyret først må vedta en kommuneplan før en påbegynner utarbeidelse av en egen handlingsdel. På sikt vil det være naturlig av økonomiplan inngår i kommuneplanens handlingsdel. Dette for å sikre at samfunnsdelens føringer faktisk følges opp med økonomiske prioriteringer.*

Sametinget

Sametinget reagerer på at det samiske i Sør-Varanger er fraværende fra kommuneplanens samfunnsdel. Sametinget oppfordrer kommunen å legge til rette for at det samiske i Sør-Varanger kan styrkes og bli en naturlig del av kommunens identitet også i kommuneplanlegging.

Rådmannens vurdering: *Rådmannen anser det som viktig å ivareta samisk historie, språk og kultur, og på bakgrunn av sametingets innspill innarbeides det et eget kapittel om det samiske i Sør-Varanger i kap. 2.5 på side 9.*

- Næringsutvikling

Sametinget mener at utgangspunktet for levedyktige primærnæringer (her under reindrift og sjølaksefiske) er at kommunen i planleggingen sikrer naturgrunnlaget som næringer baseres på. En sikring av naturgrunnlaget vil gi konsekvenser til arealplanleggingen og bør synliggjøres også i samfunnsdelen.

Videre anser Sametinget det som en selvfølge at reinbeitedistriktene høres i dispensasjonssaker. Sametinget anmoder kommunen om å tilstrebe for dialog med berørte reinbeitedistrikt i arealinngrepsaker i reinbeiteområder.

Rådmannens vurdering: *Anser at Sametingets bemerkninger ivaretas i kommuneplanens samfunnsdel og i arealdelen ved bestemmelser i kystsoneplanen.*

I kapittel 7.2 i ny samfunnsdel står det: Ved nye arealinngrep utenfor tettbygde strøk som ikke er i henhold til kommuneplanens arealdel skal berørt reinbeitedistrikt gis uttalelsesrett som en del av kommunal saksbehandling.

Sjølaksefiske blir ivaretatt i kystsonen ved at det er avsatt egnede områder avsatt til flerbruksområder: natur-, friluftsliv-, fiske-, ferdsel-, og akvakulturområde (NFFFA) med påfølgende bestemmelser.

Barn og unge

Sametinget mener at det samiske i Sør-Varanger fortjener en mer tydelig synliggjøring i kommuneplanens samfunnsdel, også med tanke på barn og unge.

Rådmannens vurdering: *Rådmannen tar Sametinget sitt innspill til følge og vil gi samisk ungdom en mer tydelig synliggjøring i kapittel 2.5*

Folkehelse

Sametinget påpeker at kommuner med samisk befolkning, og som har grunn til å tro at det foreligger spesielle folkehelseutfordringer for denne befolkningen skal vurdere dette nærmere. Sametinget anmoder kommunen om å ha dette perspektivet i mente i det videre arbeidet med kartlegging av folkehelsearbeidet i kommunen. Samtidig se på om det er behov for et bedre folkehelse tilbud i den samiske befolkningen.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. I kommuneplanprosessen er det gjennomført egne referansegruppemøte for folkehelse og barn og ungdom. I denne prosessen er det ikke kommet frem informasjon som indikerer at samisk barn og ungdom har flere eller andre folkehelseutfordringer enn øvrig ungdom.*

Kystverket Troms og Finnmark

Presiserer at fremtidige tiltak som planlegges i havne- og/eller sjøområder planlegges så detaljert som mulig, slik at en unngår fremtidige konflikter med aktuelle interessenter.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering.*

Fiskeridirektoratet

FIF synes det er positivt at Sør-Varanger kommune ønsker å satse videre på de levedyktige primærnæringene ved å legge opp til økt videreføring og verdiskapning i fiskeri- og havbruksnæringene.

FIF oppfordrer Sør-Varanger kommune til å ha en god dialog med oppdrettsnæringa, lokale fiskarlag og nabokommuner for å komme frem til gode oppdrettslokaliteter som i minst mulig grad kommer i konflikt med andre interesser. Det er vesentlig at kommuneplanens samfunnsdel blir sett i sammenheng med arealdelen

Trenden i oppdrettsnæringa går mot større lokaliteter. Det er derfor viktig at arealene som reguleres til akvakulturvirksomhet er store nok. Oppdrettsnæringa har videre signalisert at det er ønskelig med rene A-områder fremfor flerbruksområder som også er avsatt til

akvakultur.

FIF mener at det er mest hensiktsmessig med rene A-områder. Dette skaper mer forutsigbarhet i havbruksforvaltninga på samme tid som at det kan bidra til færre interessekonflikter.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Innspillet vedrørende rene A-områder for havbruk er et innspill som berører kommuneplanens arealdel. Innspillet vil følgelig være med videre i prosessen med arealdelen*

Mattilsynet

Påpeker viktigheten av at når en tillater ytterligere boligbygging må en påse at eksisterende vannverk har tilstrekkelig kapasitet til å forsyne flere boliger. Dette kan være en utfordring ved enkelte vannverk.

Påpeker at dersom man må unngå skutertraseer i nedslagsfelt til drikkevannskilder.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering.*

Pasvikdalens nærings- og utviklingsråd (PNU)

PNU mener høringsdokumentet viser at sentrumsutviklingen i kommunen er gjennomtenkt og svært konkret, så de etterlyser derfor en mer konkret målsetting for utvikling i distriktene.

- De mener at samfunnsdelen skal bruke ord som «skal utvikle, være pådriver etc» i stedet som «stimulere til, legge til rette etc». De ønsker en kommune som er mer offensiv i sine planer for fremtiden, enn dette høringsdokumentet.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Kommuneplanenes formuleringer sier noe om hvordan vi som kommunesamfunn skal satse de neste 12 årene. Det betyr at det ligger føringer for hvordan man politisk og administrativt skal jobbe disse årene. Det er en målsetting at Sør-Varanger skal ha befolkningsvekst i hele kommunen, med det de økonomiske konsekvenser det har. I så måte legges det opp til at kommunesamfunnet i lag med kommunen må bidra for å nå målsettingene, eksempelvis boligutvikling i distriktene. Å bruke formuleringer som å «stimulere til / legge til rette for» vil Sør-Varanger kommune med tilgjengelige virkemidler jobbe for å oppnå kommuneplanens målsettinger.*

- PNU ber om at uttrykket «distriktsentera» blir nærmere definert

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Videre definering av distriktssentrene vil ikke bidra til noe spissing eller endring av kommunens satsninger.*

- PNU viser til at kommuneplanen legger opp til «en velvillig innstilling til boliginitiativ i distriktene». Å ha «en velvillig innstilling tyder på at kommunen vil overlate til enkeltpersoner å utvikle boenheter i distriktene, uten å ta noe ansvar selv. De håper at dette bare er en «uheldig» formulering, og ikke viser en kommune som er uten vilje til å utvikle distriktene.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Å ha en velvillig innstilling til boliginitiativ i distriktene betyr at kommunen vil tilrettelegge for at folk kan bosette seg i distriktene. Likevel er det etterspørselen etter boliger som har betydning for hvorvidt det forekommer nybygging i distriktene. I dag finnes det flere områder som er ferdig regulert til boligbygging i distriktene. Det finnes både private og offentlige reguleringsplaner som tilrettelegger boligutvikling i distriktene.*

- PNU mener kommunen må ha disponible boliger for sine nyansatte, og dette gjelder spesielt for distriktene. Sør-Varanger kommune må ha boliger disponible i distriktene i forbindelse med rekrutteringsarbeid

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Innspillet berører «Stiftelsen Boligbygg» som tilbys utleieboliger i hele kommunen.*

- PNU mener at punktet «Kommunal tilrettelegging i distriktene bør konsentreres om de steder som har, eller vil få, en befolkning som gir grunnlag for lokal arbeidskraft og sentrale funksjoner som nærbutikk, skole, barnehage og kulturtilbud» endres til: «Aktiv kommunal tilrettelegging i distriktene.»

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Dette er en videreføring av forrige kommuneplan og det er viktig at kommunen med sine virkemidler gjør noen prioriteringer også i distriktene.*

- PNU viser til rubrikken «Sør-Varanger har levedyktige primærnæringer». Siste kulepunkt «Bidra til økt videreføring og verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringene» endres til: «Bidra til økt videreføring og verdiskaping i primærnæringene». Og således inkludere hele primærnæringen og ikke bare

trekke frem to næringer.

Rådmannens vurdering: *Tas til følge og endres. Videreforedling og verdiskapning bør gjelde alle primærnæringer.*

- PNU mener at det bør tas med et punkt hvor kommunen vil være en pådriver for nytenking innenfor primærnæringerne. Vi tenker spesielt på nærmat-konseptet, og utvikling av nisjeprodukter med bruk av lokale råvarer etc.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Innspillet tas med videre i behandlingen av ny Landbruksplan og revidering av vedtekter for primærnæringsfondet. I tillegg dekkes dette punktet delvis av Rådmannens av forrige kommentar. Rådmannen anerkjenner viktigheten av nytenkning innenfor primærnæringerne og det vil kommunen bidra til, men en slik nytenkingskompetanse besitter først og fremst primærnæringerne selv.*

- PNU viser til rubrikken «Sør-Varanger kommune har en forutsigbar næringsretta infrastruktursatsning». Strategi – I prioritert rekkefølge skal det satses særskilt på:
  1. Havne- og industri-/næringsareal
  2. Fremtidsretta innfartsløsning til Kirkenes
  3. Utbedring og utbygging av Høybuktmoen lufthavn
  4. Storskog tollstasjon
  5. En styrking av vedlikeholdet på det fylkeskommunale og statlige veinettet
  6. Mellomriksveiløsning Pasvik – Nellim

Her vil styret at punkt 5. omprioriteres til punkt 1. med følgende ordlyd: En styrking av vedlikeholdet på det fylkeskommunale og statlige veinettet, hvor veien til Pasvik har en særskilt prioritering

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Denne prioriteringen er gjort ut fra det som vil virke mest positivt for kommunesamfunnets vekst og utvikling. At en styrking av fylkeskommunale og statlige veinettet er satt på prioriteringslisten, betyr at dette har en høy prioritet for kommunen.*

- PNU viser til punktet om at Næringsliv, forvaltning og private husstander har tilgang til reel og stabil høykapasitets fibernett. Her skal det innarbeides et tredje kulepunkt med følgende ordlyd: Det SKAL være et stabilt høyhastighets fibernett i hele kommunen

Rådmannens vurdering: *Tas delvis til følge. Høykapasitets fibernett er utenfor kommunens virkeområde, men teksten endres slik at kommunen vil oppfordre Varangerkraft til å differensiere priser slik at alle har mulighet til kople seg på fibernetten. Føres inn i kapittel 7.3.*

- PNU viser til punktet Sør-Varanger har en helsefremmende infrastruktur. Her må det innarbeides et kulepunkt med følgende ordlyd: «Få på plass gang- og sykkelsti fra boligfeltet «Mostadfeltet» på Svanvik og til Furumo».

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Innspillet berører kommunens vei- og trafikksikkerhetsplan.*

- PNU viser til Kulepunkt 6: «Søke å opprettholde skoletilbud der det er et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud» ønskes endret til: «Søke å opprettholde et godt skoletilbud i hele kommunen.»

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering, det er viktig at det er elevene som er i fokus for Sør-Varangerskolen. Se for øvrig rådmannens kommentar til Fylkesmannens innspill.*

Kirkenes Næringshage (som prosjektansvarlig for reisemålsutvikling):

- Sør-Varanger kommune vil sammen med reiselivsnæringa være en aktiv pådriver for å finne fram til en bærekraftig og langsiktig modell for vertskapsforpliktelser og fellesgodefinansiering på reisemålet

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Reiselivsnæringen utgjør en viktig næring som skaper stor omsetning i kommunesamfunnet og med mange sysselsatte. Det er*

Rådmannens vurdering at reiselivsnæringen ivaretas i kommuneplanen og vil utgjøre en viktig satsning i kommunen. Derfor vil ikke forslag til formulering tas inn i kommuneplanen

- Sør-Varanger kommune vil bidra til at Kirkenes, som hurtigrutas endepunkt, skal framstå som mer attraktiv i en reiselivssammenheng

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til følge. Ut fra at det skal jobbes for en flytting av hurtigruteanløp inn til byen er det viktig å jobbe for at området fremstår mer attraktivt for turistene, men det er også viktig for kommunens egen befolkning. Dette er helt i tråd strandpromenadeprosjektet.*

- Utbygging av Kirkenes Lufthavn Høybukthoen må sidestilles med havneutvikling og innfartsveier når det gjelder prioritering av næringsmessige infrastrukturprosjekter

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Det at utbygging av Kirkenes Lufthavn Høybukthoen er på lista over viktige prioriteringstiltak viser at utvidelse av lufthavnen har høy prioritet i kommunen. Målt ut fra dagens behov argumenter Avinor med at Lufthavnen har tilstrekkelig kapasitet, derfor må kommunen jobbe for at etterspørselen øker. Dette gjør vi at tilrettelegging av Havne- og industriareal har høyeste prioritet for kommunen. Når den ventede olje- og gassvirksomheten tilfaller Sør-Varanger vil en utvidelse at lufthavnen tvinge seg frem.*

- Masterplan for utvikling av Sør-Varanger som reisemål er en privat-offentlig strategi som skal bidra til at de lokale ressursene brukes så optimalt som mulig. Kommunen skal derfor legge vekt på Masterplanen som strategisk veileder i saker som berører utvikling av reiselivsnæringa og reisemålet Kirkenes.

Rådmannens vurdering: *Tas delvis til følge. Masterplan for utvikling av Sør-Varanger som reisemål er et offentlig-privat samarbeid som er under arbeid. Det er rådmannens vurdering at kommunestyret ikke bør forplikte seg til en Masterplan som kommunestyret ennå ikke er forelagt. Kommunen deltar i reiselivsprosjektet med det mål at det skal få betydning hvordan kommunen satser på reiseliv i Sør-Varanger. Følgelig innarbeides det en slik målformulering i kapittel 7.2.*

Kap. 7.2 Næringsutvikling

Vi har ingen merknader til delmålene. Mange av strategiene samsvarer med målene i Nasjonal transportplan og i grunnlaget for konseptvalgutredningen.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering.*

- Vegvesenet ber om å legge inn en formulering «Tilrettelegge for at en større andel av trafikken skjer med gående og syklende».

Rådmannens vurdering: *Tas til følge. En slik målformulering er helt i tråd med øvrig satsning på folkehelse.*

- Vegvesenet ber om å legge inn en formulering «Tilrettelegge for at en større andel av trafikken skjer med kollektive transportmidler».

Rådmannens vurdering: *Tas til følge og innarbeides i kapittel 7.3. Dette er helt i tråd med kommunens øvrige klima- og energiplanlegging.*

Kap. 7.6 Folkehelse

- Kommunen bør vurdere om universell utforming av transportsystemet bør være en strategi under delmål «Har en helsefremmende infrastruktursatsing og arealforvaltning».

Følgelig Foreslår Statens vegvesen at det legges til; Bidra til at hele trafikksystemet er universelt utformet.

Rådmannens vurdering: *Tas til følge og innarbeides i kapittel 7.3. Det er viktig at kommunen er en pådriver for og samtidig bidrar til at hele trafikksystemet er universelt utformet. Eksempelvis vil ett universelt utformet trafikksystem bidra til at flere med ulike bevegelsesbegrensinger kan ta buss eller bevege seg og oppholde seg i det offentlige rom.*

Sør-Varanger rideforening

Sør-Varanger Rideforening påpeker at et åpent ridetilbud i nærmiljøet vil tiltrekke seg flere tilflyttere ved at mange barn, unge og voksne er vant med et slikt tilbud der de kommer fra. I tillegg vil et ordentlig og godt drevet anlegg skape arbeidsplasser

Vi viser til punkt 7.3.1 ang areal: Herunder må kommunen legge til rette for at man ved utvidelse av anlegg kan ta de sportslige utfordringene som kommer.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Innspillet berører kommuneplanens handlingsdel og tas med videre i den prosessen.*

Under punkt 7.4 ang. barn og ungdom står det at kommunen skal "legge til rette for at frivilligheten har gode tilbud til barn i alle aldre" og "stimulere og legge til rette for frivillig innsats sammen med foreldre, lag og foreninger". Det er vår oppfordring til handlingsplanen at kommunen ikke "tar lett på" dette, men følger opp med å gi tilbake de fjernede kulturmidler og midler til drift av lagseide anlegg. Vi oppfordrer også til å øke potten slik at det som står under punkt 7.6- andre avsnitt ang Folkehelsen ikke forsvinner! Vi siterer: " Frivilligheten og dugnadsånden i kommunen er på mange måter som "limet" i lokalsamfunnene og bidrar til at befolkningen får et godt og aktivt liv!"

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Rådmannen tolker dette som er oppfordring til at kommunen følger opp det som faktisk står i kommuneplanen. I så måte forventer rideforeningen at den kommende handlingsplanen viser handling i henhold til kommunens satsningsområder.*

Sør-Varanger Høyre

- Viser til at mindre fiskebåter har i dag ikke gode kai og havnetilbud i Kirkenes
Foreslår at det må føres inn i kommuneplanen -Tilrettelegge havneforhold for mindre fiskefartøy- på s.17 under forutsigbar næringsrettet infrastruktursatsning

Rådmannens Vurdering: Tas delvis til følge og føres inn under delmål «styrking av Kirkenes» i kapittel 7.3.

- Foreslår at det må føres inn i kommuneplanen «Tilrettelegge for egnede småbåthavner» på s.17 under helsefremmende infrastruktur

Rådmannens Vurdering: *Tas til delvis til følge og føres inn i kapittel 7.3 og 7.3.1*

Foreslår stryke teksten «*Sjøvendte areal beholdes virksomhet som er avhengig av tilknytting til havet*». *Setningen er ikke egnet til å ivareta behovet for maritime nærings*

tilgang.

Rådmannens Vurdering: For å ivareta maritime næringer foreslår rådmannen å presisere setningen til «Sjøvendte næringsareal forbeholdes virksomhet som er avhengig av tilknytning til havet». På den måten har man ivaretatt andre behov som boliger og turisme i strandsonen.

Avinor

Avinor har ingen merknader til planforslaget

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering*

Kirkenes Næringshage:

- KNH sier seg enig i at Sør-Varanger kommune opprettholder målsettingen om å vokse til minimum 12000 innbyggere. De mener likevel at det burde være en større prioritering av by- og sentrumsutvikling som det viktigste grunnlaget for den ønskede veksten. Konkret burde derfor målet om styrking av Kirkenes som regionalt senter (side 13) både komme høyere opp på listen, samt ta med seg både handels-, kultur- og tjenestetilbud.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering*

- **Næringsutvikling**

KNH sier seg enig i at Sør-Varanger skal være den kommunen i regionen med størst konkurransekraft og verdiskapning. De mener videre at der er funnet en god balanse mellom det å satse på bredden i næringslivet, samtidig som at man signaliserer innenfor hvilke områder man vil jobbe for den største veksten.

KNH legger til grunn tidligere innspill i prosessen når det gjelder prioritering av infrastrukturtiltak:

1. Havne- og industri-/næringsarealer
2. Utbedring og utbygging av flyplassen for å kunne håndtere større fly hele året uten for store begrensninger
3. Ny innfartsvei til og vegløsning rundt Kirkenes

4. Storskog tollstasjon
5. Utredning av jernbaneløsninger til nabolandene
6. Bredbåndsutbygging i hele kommunen

I tillegg til dette ser de at bredden av næringsliv i kommunen vil være tjent med at kommunen jobber for å styrke vedlikeholdet av statlige og fylkeskommunale veier.

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering. Kommunens infrastruktursatsning er gjort ut fra en behovs- og realisme vurdering. Det viktig å understreke at det å være på en prioriteringsliste over infrastrukturtiltak betyr først og fremst at alle på prioriteringslisten har høy prioritet.*

- KNH er fornøyd med at kommunen synliggjør at utbygging av fiber/breiband er en viktig sak for hele kommunen.

KNH mener imidlertid at det er en svakhet at man ikke sier noe om hvordan man vil forholde seg til spørsmålet om jernbaneforbindelse til Finland og Russland. KNH mener dette er en viktig sak i et langsiktig perspektiv. Dette er en sak som vil få store konsekvenser for fremtidig arealforvaltning, og må ses i sammenheng med dagens disponeringer av næringsareal.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Kommuneplanen viser at Kirkenes er tiltenkt en sentral rolle i transportnett i Barentsregionen. Dette skal satses aktivt på og dekkes i innværende kommuneplan.*

- Barn og ungdom:

KHN mener at Kapittelet inneholder gode målformuleringer. Det rekrutteringsmessige aspektet kunne vært understreket enda tydeligere.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering*

- Kompetansebygging:

KNH synes det er bra at planen så tydelig poengterer behovet for kvalitativt god grunnskole. DE mener også at det er viktig av kommunen å satse på et godt tilbud innen videregående opplæring, høyere utdanning og FoU.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering.*

Oppsummering

- Planforslaget har etter KNH sitt syn noen få svakheter som man bør se nærmere på hvordan man ivaretar. Det gjelder særlig:
- Tydeligere fokus på by- og sentrumsutvikling
- Mulige fremtidige jernbaneløsninger som grunnlag for fremtidig arealforvaltning

Rådmannens vurdering: Se rådmannens vurderinger ovenfor.

Finnmark Fylkeskommune

- Finnmark fylkeskommune synes Sør-Varanger kommune har gjort et godt planarbeid. Planen har en bra situasjonsbeskrivelse, en ryddig og fin oppbygging og er enkel å forstå. Satsingsområdene er avgrenset og godt beskrevet, og antallet sider synes hverken å være for få eller for mange. Desto viktigere blir det derfor å tilpasse mål og strategier med de ressurser man har til rådighet.

Kommunen står i dag overfor en situasjon med stor lånegjeld. Fylkeskommunen anbefaler derfor Sør-Varanger kommune om å nøye vurdere sin satsing med tanke på dagens økonomiske situasjon, og om mulig foreta en kartlegging av alternative strategier.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Vi svært bevisst kommunens økonomiske situasjon. Derfor er det innført hvordan kommunens lånegjeld skal reduseres. Dette er et svært viktig punkt i kommuneplanen.*

- Langsiktige muligheter og utfordringer:

Det er gjort en god jobb med å kartlegge mange langsiktige muligheter. Fylkeskommunen synes det er bra at man har valgt å se optimistisk på fremtiden, men savner samtidig en beskrivelse og diskusjon knyttet til flere påviste utfordringer som Sørvarangersamfunnet står overfor.

- Arealforvaltning:

Finnmark fylkeskommune vil i tillegg anbefale at alle strategier med arealrelevans avslutningsvis oppsummeres i et eget (under-) kapittel. En slik oppsummering vil i større grad få frem helheten i den planlagte arealutviklingen.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Etter rådmannens vurdering vil det være mer hensiktsmessig at kommuneplanens arealdel innledes med en samlet diskusjon og oppsummering av de føringer som samfunnsdelen gir. Samtidig vil det gjøres vurderinger på om kommuneplanens arealdel skal tas inn som en del 2 kommuneplanen. Slik vil det være*

nær kopling mellom arealdel og samfunnsdel.

- *Arealstrategier:*
- legger til rette for grønt- og parkutforming i de bynære områdene
- sikrer at attraktive grøntareal ikke bebygges
- innebærer å være åpen for tilrettelegging av idrettsareal tilpasset de unges behov
- tar hensyn til funksjonshemmedes behov
Finnmark fylkeskommune registrerer at Sør-Varanger kommune blant annet

legger opp til en arealforvaltning som:

- legger til rette for grønt- og parkutforming i de bynære områdene
- sikrer at attraktive grøntareal ikke bebygges
- innebærer å være åpen for tilrettelegging av idrettsareal tilpasset de unges behov
- tar hensyn til funksjonshemmedes behov

Det registreres også at Sør-Varanger kommune skal legge til rette for vekst, gjennom fortetting og bruk av nye areal. Dette stiller Finnmark fylkeskommune seg i utgangspunktet positiv til, men understreker samtidig at dette ikke må skje på bekostning av ovennevnte forhold.

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering. Formålet med kommuneplanen er å ta hensyn til nettopp det Finnmark Fylkeskommune gir tilbakemeldinger på.*

- Næring:

Finnmark fylkeskommune finner det positivt at Sør-Varanger kommune har valgt å inkludere reiseliv, petroleum, havbruk og mineraler som en del av næringslivssatsingen, som for øvrig synes å være tilpasset arealutviklingen på en tilfredsstillende måte.

Visjon: Sør-Varanger kommune foreslår følgende visjon for næringsutvikling: «Regionssenteret Sør-Varanger er den kommunen med størst konkurransekraft og verdiskaping i hele Øst-Finnmark.»

Sør-Varanger vil ut fra mange forhold kunne sies å være den kommunen i regionen med størst konkurransekraft og verdiskaping. Finnmark fylkeskommune mener derfor at Sør-Varanger kommune med fordel kunne hatt en mer ambisiøs visjon for sin næringsutvikling. En visjon som i større grad gjenspeiler satsingsområdets delmål og strategier, og som gir Sør-Varanger noe å strekke seg etter.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Visjonene, målsetningene og strategiene er dannet på bakgrunn av tilbakemeldingene fra referansegruppene og folkemøtene*

- Internasjonalt: Planen tydeliggjør på en veldig god måte at Sør-Varanger er en internasjonal kommune. I punkt 1.3 bør det likevel tilføyes at både det norske og internasjonale Barentssekretariatet har tilholdssted i Kirkenes.

Rådmannens vurdering: *Forstår innspillet som en liten presisering og tas derfor til følge*

- Det fremkommer av første delmål, punkt 7.2 at: «Gjennom god informasjon om, og markedsføring av, skal kommunen bidra til å trekke nye etableringer til kommunen.» Fylkeskommunen vil i den sammenheng anbefale en satsing som i særlig grad vektlegger å tiltrekke kompetansemiljøer/kunnskapsnæringer, og som gjelder både nasjonalt og internasjonalt. Det samme gjelder for økt samarbeid med universitet og høyskoler, som også bør inkludere internasjonale så vel som nasjonale utdanningsinstitusjoner.

Rådmannens Vurdering: *Tas delvis til følge. Dette med kompetansemiljø/kunnskapsnæringer føres inn i kapittel 7.2. Hva angår økt samarbeid med universitet dekkes det allerede av målformuleringene for Kirkenes kompetansesenter.*

Kulturminner og kulturmiljø:

Kommuneplanens samfunnsdel er fri for begreper som kulturminne og kulturmiljø, mens «det historiske sentrum», «kulturhistorie» og «gjenreisningsmiljøer» kun blir nevnt i korte ordelag. Finnmark fylkeskommune mener dette er begreper som burde vært nærmere behandlet i planforslaget.

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering. I kommuneplanprosessen er det ikke fremkommet noen ønsker eller behov for at dette skal utgjøre særskilte satsningsområder for kommunen.*

Kulturelt mangfold: Noe av det mest særegne trekket ved Sør-Varanger kommune er den samiske historien og nåtidig bosetning, som i planen ikke nevnes i det hele tatt. Sør-Varanger kommune var fram til 1830-tallet tilnærmet rent samisk, og er den eneste kommunen i Norge med skoltlesamisk bosetning. Kommunen har i tillegg et bredt innslag av norsk-finsk/kvensk bosetning. Planforslaget kunne med fordel ha inneholdt strategier i forhold til bevaring og

styrking av nevnte kulturmangfold.

Rådmannens vurdering: *Tas delvis til følge. Se rådmannens vurdering av Sametingets innspill.*

Kulturminner og kulturmiljø som en del av næringslivssatsing: Finnmark fylkeskommune mener at satsing på kulturminner og kulturmiljø helt klart bør innlemmes som en del av næringslivssatsingen i en kommune med en så spennende og mangfoldig historie.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Kommuneplanen legger ikke opp til at kulturminner og kulturmiljø skal utgjøre en sentral næringsssatsing. Allikevel åpner kommuneplanen for at det kan forekomme, kanskje mest innenfor reiselivssatsingen.*

Sør-Varanger kommune ønsker å være et foretrukket etableringssted for bedrifter, ungdom og tilflyttere. Bevissthet rundt kulturminner og egen historie er identitetsbyggende, påvirker stedets attraktivitet for bosetting, næringsvirksomhet og besøkende. Kulturminner kan også bidra til tilretteleggelse for innovasjon og entreprenørskap. Dette er sammenhenger som fylkeskommunen mener burde vært belyst og utarbeidet strategier på grunnlag av.

Rådmannens vurdering: *Se rådmannens forrige vurdering.*

Istedenfor å fokusere på at gjenreisningsbebyggelsen i sentrum trenger vern, vil det være mer fruktbart og offensivt å se på det historiske sentrum som en komponent for næringsutvikling og verdiskapning. Det er viktig å ha en forståelse av kulturminne og kulturmiljø som verdi og ressurs, og ikke som hindring og problem.

Rådmannens vurdering: *Tar innspillet til orientering. Kommuneplanen fokuserer ikke på vern. Vernebegrepet er ikke benyttet i forbindelse med kulturmiljøer i det hele tatt. Kommuneplanen fokuserer istedenfor på at viktige «gjenreisingsmiljøer ikke må svekkes» samtidig som at vi har en byvekst og fortetting.*

Opplæring:

Finnmark fylkeskommune er positiv til at kompetansebygging er tatt opp som et av satsingsområdene i planen, som også bør ses i sammenheng med det pågående arbeidet med *Regional plan for kompetanse i Finnmark*. Denne planen er høyst aktuell for Sør-Varanger kommune som eier av barnehager og grunnskoler, og omfatter kompetanseplanlegging fra barnehage til forskning. Vi vil derfor oppfordre Sør-Varanger kommune til videre deltakelse i arbeidet med kompetanseplanen. Så langt er planprogrammet utarbeidet og vedtatt, og det er

etablert arbeidsgrupper, deriblant for barnehager og grunnskoler.

Rådmannens Vurdering: Tar innspillet til orientering.

Kultur og Folkehelse

Finmark fylkeskommune er fornøyd med at Sør-Varanger har inkludert både kultur og folkehelse i planen.

Kultur: Under forordet og punkt 1.2 nevnes det kulturelle samarbeidet med Russland, men svært kort og lite beskrivende. Her bør man kanskje si mer om betydningen av folk-til-folk-samarbeid og ulike deler av den kommunale driften, for eksempel biblioteket, som har direkte samarbeid med Murmansk.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering.*

Folkehelse: Sør-Varanger kommune har fokus på folkehelse, og har tatt inn over seg den nye folkehelselovgivningen og de nasjonale retningslinjene på området.

Det er spesielt positivt at kommunen i punkt 7.7 vil sikre at kommunale virksomheter og foretak skal innarbeide systematisk helsefremmende arbeid som en del av virksomheten, og at folkehelsevurderinger skal gjøres i all kommunal saksbehandling. Det er også svært positivt at kommunen har egne strategier når det gjelder helsefremmende infrastruktur, og at det tas hensyn til oppvekstvilkår og universell utforming.

Under punkt 7.6 om folkehelse, beskrives folkehelse i svært generelle ordelag. Folkehelsen i Sør-Varanger er i liten grad beskrevet spesielt.

Rådmannens vurdering: *Tas til følge. Se rådmannens vurderinger av Fylkesmannens innspill. Folkehelse har fått et nytt tilleggskapittel 2.6 på side 11.*

Direktoratet for mineralforvaltning

med Bergmesteren for Svalbard

Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en bred samfunnstilnærming og behandle langsiktige utfordringer. Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som må forvaltes i et langsiktig perspektiv, og helst planlegges for 50 -100 år frem i tid.

Sør-Varanger kommune har lang tradisjon for utnyttelse av mineralressurser gjennom sin gruvedrift på malmressurser. Kart fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) viser at det i kommunen også finnes andre typer mineralressurser, herunder flere grusforekomster. For vekst og utvikling som genererer utbygging og tilrettelegging av arealer, er både pukk og grus nødvendige byggeråstoffer. Uttak av byggeråstoffer representerer også lokalt næringsliv og sysselsetting. Sand, grus og pukk er noen av de viktigste mineralske råstoffene i Norge, bare olje omsettes i større kvanta og verdi.

DMF anbefaler at en av strategiene videre bør være å sikre mineralressursene gjennom kommuneplanens arealdel. NGU sine databaser gir informasjon om lokalisering, kvalitet og verdivurdering av mineralressursene i kommunen.

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Innspillet berører kommuneplanens arealdel og tas følgelig med videre i den prosessen.*

Rådet for likestilling av funksjonshemmede

- Rådet ber om at følgende tekst innarbeides i kapittel 6. «Sør-Varanger kommune skal arbeide systematisk for å fremme kunnskap og stille krav om universell utforming av det menneskeskapte miljø».

Rådmannens vurdering: *Tas delvis til følge. Det er lovverket som avgjør hvor vidt kommunens kan stille krav om universell utforming. Derfor foreslår rådmannen følgende setning; «Der lovverket stiller krav om universell utforming av menneskeskapte miljø vil Sør-Varanger kommune arbeide systematisk for å fremme kunnskap og stille krav om universell utforming».*

- Rådet ber om at kap 7.3 delmål: Sør-Varanger har en helsefremmende infrastruktur «Ta hensyn til at funksjonshemmede og andre med spesielle behov får adgang til offentlige bygg, anlegg, næringsbygg og friluftsområder» endres til «Universell utforming skal være et bærende prinsipp i all planlegging, slik at hovedløsningen kan brukes av flest mulig. Dette gjelder blant annet tilgjengelighet til offentlige bygg, anlegg, næringsbygg, friluftsområder og kollektivtrafikk.»

Rådmannens vurdering: Tas til orientering. Kommuneplanen legger opp til at folkehelse skal være et bærende prinsipp i all planlegging. Ny kommuneplan pålegger alle i kommunens organisasjon å tenke folkehelse i alt som gjøres. Universell utforming utgjør en svært viktig del av folkehelsesatsningen, dermed dekkes innspillet av kommuneplanen allerede.

- Kap 7.3.1 relevans for arealforvaltningen. «Tilrettelegge for funksjonshemmedes adgang til så vel offentlige bygg og anlegg, næringsbygg og til friluftsområdet» endres til «tilgjengelighet til offentlige bygg og anlegg, næringsbygg, friluftsområder skal universelt utformes.

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering. Sør-Varanger kommune kan ikke kreve at etablerte næringsbygg skal utformes universelt. Kommunens kan bare kreve dette på nye næringsbygg og dette er allerede regulert av gjeldende plan- og bygningslov.*

- *Kap. 7.4 Barn og ungdom*

Visjon «barn og ungdom preges av høy sosial og faglig utvikling, noe som oppnås gjennom et oppvekstmiljø basert på trygghet, trivsel og tilhørighet.» Rådet ber om at «tilgjengelighet» legges til denne setningen.

Rådmannens vurdering: *Tilgjengelighetsbegrepet dekkes allerede av trygghet, trivsel og tilhørighet, men dette gis en nærmere presisering i delmålene til i kapittel 7.4.*

- Ber om at pkt «Legge til rette for at frivilligheten har gode tilbud til barn i alle aldrer» endres til «Legge til rette for at frivilligheten har gode tilbud til barn i alle aldrer og funksjonsnivå»

Rådmannens vurdering: *Tas til følge og innarbeides i kommuneplanen.*

- Ber om at pkt «utvikle arenaer som er tuftet på trygghet og fellesskap» endres til «utvikle

arenaer som er tuftet på trygghet, fellesskap og tilgjengelighet»

Rådmannens vurdering: *Tas til følge og innarbeides i kommuneplanen på side 23.*

- Ber om at delmål «Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av kvalitet, trygghet og trivsel» endres til «Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av god kvalitet, trygghet, trivsel og tilgjengelighet».

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Tilgjengelighetsbegrepet dekkes allerede av kvalitet, trygghet og trivsel.*

- Ber om at pkt «ha tilrettelagt gode turområder for bevegelseshemmede og andre med spesielle behov» endres til «Turområder skal ha størst mulig tilgjengelighet slik at de kan nyttiggjøres av flest mulig uavhengig av funksjonsevne og spesielle behov»

Rådmannens vurdering: *Tas til orientering. Med tanke på økonomi og områdebelastninger er det ikke realistisk å tilrettelegge turområdene i kommunen med tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Derimot er det mer realistisk å utpeke enkelte turområder som skal utformes universelt, slik som Loken ved Svanvik.*

- Ber om at pkt «stimulere til at eldre kan bo hjemme så lenge som mulig ved at eldre kan bo lengst mulig hjemme i universelt utformet bolig» endres til «Stille krav om universell utforming i planlegging av nye boligfelt slik at folk kan bo lengst mulig hjemme ved høy alder og ved funksjonsnedsettelse. Stimulere til tilrettelegging for universell utforming av eksisterende boliger der dette måtte bli nødvendig på grunn av funksjonsnedsettelse».

Rådmannens Vurdering: *Tas til orientering. Rådet sitt innspill endrer ikke innholdet og konsekvensen av gjeldende delmål. Det er viktig at kommuneplanen holder seg kortfattet og presist slik at formuleringene fremstår forståelig for hele kommunesamfunnet.*

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Videreføres som satsningsområde

Infrastruktur:

Videreføres som satsningsområde

Barn og ungdom:

Videreføres som satsningsområde

Kompetansebygging:

Videreføres som satsningsområde

Folkehelse:

Folkehelse utgjør et helt nytt satsningsområde i kommuneplanen. Her er den overordnede målsettingen at kommunens organisasjon skal tenke folkehelse i alt den gjør.

Økonomi:

Kommuneplanen har en overordnet målsetting om at kommunens lånegjeld i løpet av kommuneplanperioden skal reduseres slik at den utgjør 95 -100 % av brutto driftsinntekt.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Universell utforming behandles nøye i ny kommuneplan.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

<I medhold av PBL § 11-15 vedtar kommunestyret fremlagt kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2014 – 2026, datert 24.9.2014.

Kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2026 legges til grunn ved årlig utforming av økonomiplan og årsbudsjett, og annen kommunal planlegging.

Begrunnelse;

I samsvar med planprogrammet er det ikke foretatt en omfattende revidering av samfunnsdelen til kommuneplan 2004-2016, men det er tatt hensyn til nye behov og utfordringer som har oppstått i kommunesamfunnet.>

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

Sør-Varanger mot 2026

Kommuneplanens samfunnsdel

2014 - 2026

*En
grensesprengende
kommune*

Engasjerte
Grensesprengende
Modige
Serviceorienterte
Tilgjengelige
Helhetstenkende

Æ bor i det artige landet
som både e hompat og flatt
Om sommer'n e natta som dagen
Om vinter'n e dagen som natt

Det' stappfullt av kjempegod plass overalt
På himmel'n der flammer det mest
når det' kaldt
Der flammer det mest når det' kaldt

Æ bor i det artige landet
kor uvær e virkelig vær
Kor gråstein' e full utav farga
Og ved ikke vokser på trær

Når folk drar på åran, først da får dem ro
Og folk dem ror forttest når motvind' e god
Ror forttest når motvind' e god

Æ bor i det artige landet
kor fjellet kan bade i hav
I lavlandet finner vi høyet
I høylendet vokser det lav

Når rein spiser lav, så kan ku spise høy
Når sauene blir lamme', da får dem det skøy
Blir lamme', da får dem det skøy

Æ bor i det artige landet
kor tida og tankan kan fly
Kor sola kan trille på vannet
Og bygda kan kalle sæ by

Det øste i vest og det syda i nord
Det artige landet ligg her kor æ bor
Det landet ligg her kor æ bor

(Ivar Thomassen)

Innhold

Forord «Sør-Varanger – En grensesprengende kommune»	4
1.0 Våre ytre rammebetingelser	5
1.1 Omstillinger i lokalsamfunnet	5
1.2 Betydningen av en åpnere grense mot øst.	5
1.3 Samarbeidet i Barentsregionen.....	6
1.4 Betydningen av norsk tilknytning til EØS.....	6
1.4 Ytre miljøpåvirkninger	6
2.0 Lokale utviklingstrekk og nå-situasjon	7
2.1 Befolkningsutvikling	7
2.2 Sysselsetting	7
2.3 Arbeidsmarkedet	8
2.4 Boligutvikling.....	8
2.5 Det samiske i Sør-Varanger	9
2.5 Utdanning	9
2.5 Skolestruktur i Sør-Varanger:	10
2.6 Folkehelse:.....	11
3.0 Samfunnsberedskap.....	13
4.0 Klima og miljø – et lokalt klimaarbeid.....	14
5.0 Økonomiske planforutsetninger	14
6.0 Sør-Varanger mot 2026	16
7.0 Særlige satsningsområder.....	17
7.1 Kommunal arealforvaltning.....	17
7.2 Næringsutvikling	18
7.2.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel	20
7.3 Infrastruktur.....	20
7.3.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel	21
7.4 Barn og ungdom	21
7.5 Kompetansebygging	23
7.6 Folkehelse.....	25
7.6.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel	27
7.7 Retningslinjer og mål for kommunal organisering og tjenesteproduksjon.....	27
8.6 Veggen videre.....	28

Førord «Sør-Varanger – En grensesprengende kommune»

Sør-Varanger i 2014 er en levende kommune i vekst. Som innbyggere i Sør-Varanger har vi mye å glede oss over. Folketallet vokser og i år 2013 passerte vi 10.000 innbyggere. I dag råder det stor næringsmessig fremtidstro. Det ventes vekst innenfor petroleumsrelatert industri, utvikling av den nordlige sjørute samt en mulig jernbaneetablering fra Finland. Samtidig skjer det en positiv utvikling innenfor servicenæringer og turisme. Som eneste kommune i landet med to landegrenser bidrar dette til at Sør-Varanger har helt særegne muligheter innenfor offentlig-, kultur- og næringssamarbeid over grensene. Samarbeidet med våre naboer i Russland og Finland styrkes og nå har grenseboerbeviset kommet på plass.

Selv om det i dag råder en generell positivitet i kommunen er det slik at det må gjøres prioriteringer for å oppnå ønsket samfunnsutvikling. Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier Sør-Varangersamfunnet som helhet står overfor. Denne planen bør være retningsgivende for all kommunal sektorarbeid. Samfunnsdelen gir også grunnlaget for prioriteringer i arealdelen, f.eks. knyttet til arealbehov for ulike funksjoner, valg av infrastruktur, boligpolitikk og næringspolitikk, kommunal service mv.

Ny kommuneplan behandles som en rullering av kommuneplanen for 2004-2016, den er bygget på de samme prinsipp som forrige plan. I planprosessen er det er avholdt åpne folkemøter, og de har vært med å danne grunnlag for ny kommuneplan.

Til alle kommuneplaner etter plan- og bygningsloven skal det være tilknyttet en handlingsdel. Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Kommuneplanens handlingsdel skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre samfunnsdelens for de fire påfølgende budsjettår. I neste trinn vil det være naturlig at økonomiplanen inngår i kommuneplans handlingsdel.

Kommuneplanens handlingsdel skal rulleres årlig slik at kommunestyret får anledning til å påvirke, ta stilling til, og følge med på hvordan kommuneplanen følges opp og om der er behov for endringer.

1.0 Våre ytre rammebetingelser

1.1 Omstillinger i lokalsamfunnet

Gjennom hele 1900-tallet har Sør-Varanger-samfunnets utvikling nesten utelukkende vært basert på to forhold; Staten som tilnærmet enerådende grunneier og Sydvaranger ASA som utvinner og foredler av lokale malmressurser. Bortsett fra primærnæringene var privat næringsvirksomhet for en stor del knyttet til vare- og tjenesteproduksjon overfor hjørnesteinsbedriften og dens ansatte. I 1992 vedtok stortinget en vesentlig reduksjon i virksomheten ved Sydvaranger ASA, samtidig som det ble gitt bevilgning til omstilling av lokalsamfunnet. Stortinget vedtok i år 1996 å avvikle selskapets malmbaserte virksomhet og salg av Statens aksjepost. I 2007 etter 10 år uten aktivitet i gruva etablerte Northern Iron Limited bedriften Sydvaranger AS. Mars 2009 var det igjen drift i dagbruddet og første malmbåt gikk ut i slutten av 2009. I dag er Sydvaranger AS igjen den største private arbeidsgiveren i Sør-Varanger.

I tiårsperioden uten gruvedrift har Sør-Varanger-samfunnet måttet omstille seg fra næringsmessig monokultur til et mer mangfoldig og innovativt næringsliv. I denne perioden har det for samfunnet utviklet seg viktige private og offentlige kompetansearbeidsplasser. I dag er ikke Sør-Varanger-samfunnet avhengig en enkelt hjørnesteinsbedrift, og preges i mye større grad av næringsmessig mangfold.

Sentrale forsvars- og sikkerhetspolitiske vurderinger medførte at militærvesen og politi har hatt betydelig sysselsettingseffekt i kommunen etter 2. verdenskrig. Ellers i offentlig sektor har, i tillegg til den kommunale forvaltning, sykehus og videregående undervisning tradisjonelt vært vesentlig for et variert arbeidstilbud, med ringvirkninger til annen virksomhet.

I sum innebærer dette at selv om Sør-Varanger-samfunnet i det vesentlige har klart omstilling fra ensidig industristed til mer variert vare- og tjenesteproduksjon. Likevel må det i plansammenheng fremdeles fokuseres på endringsdyktighet, i takt med de ytre rammebetingelser.

1.2 Betydningen av en åpnere grense mot øst.

I løpet av de senere år har person- og varetransport over grensen til Russland vist stigende tendens. Etter at avtalen om grenseboerbeviset tredde i kraft våren 2012 har det gitt betydelig positivt bidrag for detaljhandel og serviceproduksjon i lokalt næringsliv. Mer åpen grense har også fått sosiale konsekvenser for lokalsamfunnet. Personer med russisk bakgrunn utgjør en vesentlig del av bybildet i Kirkenes.

Innsikt i russisk språk, kultur, næringsliv og politisk/økonomiske rammebetingelser gir lokalsamfunnet konkurransefortrinn som brohode mot øst. Av sentrale norske myndigheter er kommunen tildelt en slik funksjon.

Fiskeriindustrien i Finnmark har gjennom 90-tallet i stor grad basert seg på russisk råstoff. Russiske fartøy står for en vesentlig del av omsetningen i Kirkenes havn. Imidlertid legger nasjonale regler begrensninger på anløps- og oppholdstillatelse for skip som ikke er hjemmehørende i EU/EØS-området. Likeledes vil produkter basert på råstoff fra russisk flåte på en del områder bli møtte med handelshindringer ved eksport til EU.

Med en åpnere grense mot Russland, samtidig som at den nordlige sjøisen reduseres, aktualiseres økt kommersiell bruk av den nordlige sjørute. Fra 2012 til 2013 var det registrert en 50 % økning på antall skip som tar den arktiske snarveien til Asia, i 2013 var det registrert totalt 73 skip.

1.3 Samarbeidet i Barentsregionen.

På nasjonalt nivå ble Barentssamarbeidet formalisert med avtale mellom de nordiske land og Russland i 1993. Sekretariatsfunksjonen ble lagt til Kirkenes og nå har både det norske og internasjonale Barentssekretariatet tilholdssted i Kirkenes. Samarbeidet har utløst en rekke prosjekter, i første rekke innenfor miljø, forskning og utdanning, helse, kultur og regional infrastruktur.

Sør-Varanger kommune har inngått vennskapssamarbeid med Petchenga kommune, Severomorsk by og Inari kommune. Vennskapssamarbeidene har utviklet seg til å omfatte næringsrettede og miljømessige prosjekter, i tillegg til idretts-, kultur-, utdanningssamarbeid.

1.4 Betydningen av norsk tilknytning til EØS.

Nasjonalt er næringsliv og infrastruktur er i økende grad innrettet mot EU-landene. Norsk medlemskap i EØS innebærer at en rekke EU-direktiv også gjøres gjeldende for oss. Med Sør-Varangers geografiske beliggenhet, og norsk deltakelse i Schengensamarbeidet, settes det begrensninger i samkvem og vareførsel fra markedet i øst, eller det kreves særskilte kontrolltiltak.

Innen EU er det igangsatt en rekke regionale programmer som også åpner for norsk deltakelse, med statlig og regional delfinansiering. Av særlig interesse for forvaltning og næringsliv i Sør-Varanger vil være de grenseoverskridende prosjekt på Nordkalotten og i Barentsregionen.

Veterinærbestemmelsen innen EØS vil stille særlige krav om tiltak fra norsk side, dersom Kirkenes havn skal utvikle sitt potensiale som losse- og forsyningshavn for russisk fiskeflåte.

EØS-avtalens regler om offentlige anbud og offentlig støtte til privat næringsliv vil være bindende ved utbygging av infrastruktur, kommunale innkjøp, og for etablering og utvikling av lokale bedrifter.

For Sør-Varanger-samfunnet vil det være av stor viktighet at nasjonal og internasjonal forståelse for betydningen av handelssamkvem med Russland, og dermed behov for infrastruktur og andre tiltak som kan legge til rette for transitt av varer, mellomlagring og produktbearbeidelse, ikke kommer i skyggen av nasjonal politikk rettet mot EUs nye medlemsstater.

1.4 Ytre miljøpåvirkninger

Russisk virksomhet på Kola har medført prøvesprengninger, utplassering av atomvåpen, atomdrevne fartøy og deponering av radioaktivt avfall. En vesentlig del av energiforsyningen er basert på atomkraft, fra verk som ut fra vestlig vurdering er mindre tilfredsstillende. Det er registret målbare negative virkninger på natur og helse i Sør-Varanger som følge av utslipp fra smelteverket i Nikel.

En sterk fokusering på ovenstående forhold kan på kort sikt være uheldig i en markedsføring av kommunen som bo- og etableringssted. Dette må likevel underordnes behovet for å synliggjøre de latente trusler, og få intensivert så vel russisk som internasjonalt arbeid for å overvåke og redusere dem, eller bringe dem til opphør.

Utbygging av olje- og gassfelt i Russland, samt vedtak om å åpne norske felt i Barentshavet for petroleumsvirksomhet, innebærer klart positive muligheter for Sør-Varanger, men stiller samtidig økte krav til beredskap mot forurensning.

Beslutningen om nasjonale laksefjorder og den fremtidige forvaltning av fiskeressursene i Barentshavet, vil få direkte virkninger også i Sør-Varanger. Lokalt knyttes det spesielt interesse industrisatsningen på Tømmerneset, spesielt hvordan laksefjordbestemmelsene påvirker mulighetene for landbasert oljeomlastning på Gamneset.

2.0 Lokale utviklingstrekk og nå-situasjon

2.1 Befolkningsutvikling

Sør-Varanger kommune hadde i 1977 sin hittil største befolkning med 10920 innbyggere. Usikkerhet omkring den malmbaserte virksomhet førte folketallet ned gjennom 80-årene, for deretter å stabilisere seg og igjen vokse svakt. Ved inngangen til 2000-tallet var det en svakt fallende tendens, mens i siden 2005 har det vært en årlig vekst. Den største enkeltfaktoren for befolkningsveksten kan forklares utfra oppstart Syd-Varanger gruver. Ved en utvikling av petroleumsrelatert industri kan det forventes at befolkningsøkningen fortsetter.

Fra år 2000 til og med 2013 er det registrert totalt 7 753 innflyttinger og 7 684 fraflyttinger. Slike flyttetall indikerer at en vesentlig del av befolkningen føler liten stedstilhørighet og har en høy grad av mobilitet.

Selv om kommunen opplever befolkningsvekst er den innenlandske tilflyttingen negativ, den viktigste årsaken til at befolkningsveksten er innvandring fra utlandet.

Innvandrere utgjør i underkant av 9 % av kommunens innbyggere, eksklusive innvandring fra nordiske land. Innvandrere utgjør en svært viktig ressurs som er med på å fylle etterspørselen etter arbeidskraft. De tre største innvandrergруппene russere (53 %), polakker (10 %) og estlendere (8 %)

Kommunens befolkningsvekst foregår i hovedsak i de sentrumsnære områdene. I 2005 bodde ca 75 % av kommunens innbyggere på kirkenes-Halvøya, mens dette tallet har nå økt til 81 %. Sett bort i fra Svanvik og Bugøynes opplever kommunens distrikter en generell befolkningsnedgang.

Både nasjonalt og i Sør-Varanger vil andelen eldre i befolkningen øke de neste tiårene. I år 2014 utgjør de over 67 år ca 13 % av kommunens befolkning. Statistisk Sentralbyrå fremskriver at de over 67 år vil øke til 17 % i Sør-Varanger i 2030. Dersom vi ikke lykkes med å øke rekrutteringen og gode fødselstall vil de i arbeidsdyktig alder vil prosentvis minke.

2.2 Sysselsetting

Da Sydvaranger ASA avviklet sin malmbaserte virksomhet fikk den ringvirkning til andre bransjer. Bransjer som baserte store deler av sin virksomhet på leveranser til Sydvaranger. Bygg og anlegg, som opplevde et svært avventende marked utover 90-tallet, har igjen hatt fremgang, for en stor del knyttet til offentlige oppdrag.

Privat tjenesteyting er i vekst og det er flere handelsbedrifter under etablering. Kirkenes styrker seg som et handelssentrum for russisk kjøpekraft. Russisk kjøpekraft utgjør et svært viktig marked for handelsbedrifter i kommunen, og etterspør hovedsakelig dagligvarer, klær, innbo og jern/bygningsvarer.

For maritim næringsutvikling har vi siden 2005 sett en sterk nedgang i antall russiske fiskebåter som anløper Kirkenes havn. Likevel har gjenåpninga av gruva medført at bulkfartøyene er

kommet tilbake, samtidig som at Kirkenes havn opplever en betydelig vekst i fartøy som server petroleumsnæringen. Det har vært en betydelig økning i seismikkfartøy som benytter Kirkenes havn som basehavn. Alle fartøy som benytter seg av Kirkenes havn skaper positiv aktivitet for både land- og sjøbaserte næringer. Dette gir landing av fiskefangst, skipsreparasjoner og innkjøp av de nødvendige skipsforsyninger.

Det har de siste årene vært en positiv utvikling i Reiselivsnæringen. Selv med sesongmessige svingninger har reiselivsaktører skapt helårige arbeidsplasser noe som bidrar til økt omsetning. I henhold til forskningsrådet kan vi anta at for hver turistkrone som brukes i kirkenes skapes det en ytterligere etterspørsel på 15 til 70 øre. Følgelig har vekst i reiselivsnæringen en positiv betydning for øvrig næringsutvikling

Gjenåpningen av Syd-Varanger gruve har vært et svært positivt bidrag til sysselsettingen, både gjennom direkte sysselsetting og ved utledede arbeidsplasser.

Sysselsettingen i primærnæringene har holdt seg relativt stabilt de siste årene, men landbruket opplever en svak nedgang.

I offentlig sektor er det gjennom omstillingsarbeidet skapt nye, varige, arbeidsplasser som ved NAV Innkrevingsentral og Bioforsk Svanhøvd. Den kommunale forvaltningen har måttet tilpasse seg den økonomiske situasjonen og har de siste årene hatt en betydelig reduksjon i antall årsverk. I 2013 hadde kommunen ca 75 årsverk pr 1000 innbygger.

I løpet av de neste 11 årene er det ventet en betydelig havne- og industriutbygging. I dag er flere store havneområder med bakareal under utvikling eller i planfase. Det er ventet at industrisatsningen vil gi betydelig sysselsettingseffekt, med arbeidsplasser både i anleggs- og driftsfase. Norterminal alene planlegger for en oljeterminal som vil gi 60-110 ansatte direkte sysselsatt i virksomheten.

2.3 Arbeidsmarkedet

Fra 2007 til og med 2013 opplevde Sør-Varanger en svært lav arbeidsledighet, hvor den over lengre tid låg under 2,0 %.

På landsbasis var det ved inngangen av 2014 registrert 2,6 % arbeidsledighet, mens den i Finnmark var på 3,5 %. Sør-Varanger har i løpet av de i fire første måneder hatt en arbeidsledighet på 2,85 %, noe som er litt over en de nasjonale trender, men allikevel betydelig lavere en Finnmark. Ved inngangen av år 2014 ligger ledigheten på samme nivå som ved inngangen av år 2007. Altså har arbeidsledigheten steget til samme nivå som det var på før Sydvaranger Gruve startet opp.

I 2014 er 63 % av kommunens innbyggere i yrkesaktiv alder (mellom 19 og 66 år), men 12,5 % av disse er førtidspensjonert.

Selv om Sør-Varanger opplever en noe høyere arbeidsledighet enn tidligere, har vi et stort arbeidsmarked. I arbeidsmarkedet tilbys det flere arbeidsplasser enn det finnes personer som er i yrkesaktiv alder til å besitte alle stilingene. Inkluderer vi innpendlingen til Sydvaranger gruve og sykehuset ser vi at det i praksis er en negativ arbeidsledighet i Sør-Varanger.

2.4 Boligutvikling

Som et resultat av den forrige kommuneplanprosessen legges det nå til rette for en differensiert boligutvikling på omtrent 12-1300 boenheter totalt sett. Disse er fordelt rundt i hele kommunen, men boligutviklingen i denne perioden vil primært lokaliseres på Skytterhusfjellet, Gymnaset på

Prestefjellet, Direktørboligen og Rådhusplassen 1 i Kirkenes, Hesseng, Sandnes, Skolehaugen på Bjørnevatn og i distriktssentrene. Sør-Varanger kommune vil for øvrig ha en velvillig innstilling boliginisiativ i distrikter. Allikevel må behov for tomter i distriktene veies opp kommunens økonomiske mulighet til å tilrettelegge for boligfelt.

Dersom det legges til grunn at det i snitt bor 2 personer pr boenhet klargjøres det for en befolkningsøkning opp til 12500 personer. Med et planmål på at Sør-Varanger skal ha 12.000 innbyggere i 2026, synes det som at boligbehovet er dekt i perioden.

2.5 Det samiske i Sør-Varanger

Historisk sett har Sør-Varanger vært et tradisjonelt skoltksamisk område, og den eneste kommunen i Norge med tradisjonell østsamisk bosetting. Området fra Bugøyfjord og vestover har hatt tradisjonell sjøsamisk bosetting, men fra slutten av 1700-tallet har det funnet sted en sjøsamisk og fjellsamisk innvandring inn i Skoltelandet.

Frem til den 2.verdens krig har den samiske kultur og språk har stått sterkest i Sør-Varanger sine distrikter, særlig blant de mindre bygdene i fjordene og blant den reindriftsamiske befolkninga. Etter krigen har de skjedd en mer og mer en overgang til norsk språk, spesielt i områder som var knyttet til veinettet og som lå nært Kirkenes. I løpet av hele perioden fra år fra 1880 og fram til i dag, har mange generasjoner med Sør-Varanger-samer mistet det samiske språket.

Det finnes i dag helt unike kulturminner og kulturmiljøer rundt i Sør-Varanger som viser kommunens samiske kulturarv. I de senere årene blitt lagt inn en betydelig innsats for ivaretagelse og formidling av Skoltebyen i Neiden. En formidling av slike kulturmiljø er med på å verdsette og skape forståelse for viktigheten av vår samiske kulturarv.

Hva angår tradisjonelt samisk næringsliv er det spesielt reindriftsnæringen og sjølaksefisket som finnes i Sør-Varanger. Med tanke på omsetting og sysselsetting utgjør reindriften en betydelig næringsaktør, samtidig næringene representerer en videreføring og utvikling av samisk kultur.

Kommunen gjør i dag flere ting for å styrke samisk språk og kultur. I Sandnes barnehage legges det særlig vekt på det å styrke og utvikle det samiske språk og kultur, i skolen tilbys det undervisning i relevant historie og språk. I tillegg arrangeres det en egen samisk uke i forbindelse med samefolkets dag, og i den forbindelse gjør barnehagene og skolene svært viktig arbeid. Selv om det tilbys samiskundervisning i skolen har dette vist seg å være sårbart da vi har få samisktalende lærere, samtidig det har vist seg vanskelig å rekruttere nye.

Sør-Varanger kommune anser det som er viktig at det samiske språk og kultur styrkes og videreutvikles, derfor vil det tilrettelegges for dette i kommuneplanperioden.

2.6 Utdanning

Videre utvikling av Sør-Varangersamfunnet stiller nye krav til kompetanse. De siste årene har hatt en spesiell sterk vekst vært blant arbeidstakere med universitets-/høyskoleutdannelse av inntil 4 års varighet. Her ligger Sør-Varanger over landsgjennomsnittet, men kommunen har, til tross for jevn økning, fortsatt en mindre andel arbeidstakere med høyere utdanning ut over 4 år enn gjennomsnittet både for fylket og landet som helhet. Samtidig har Sør-Varanger sin befolkning en høy andel mennesker med grunnskole som høyeste gjennomførte utdanning.

Generelt har offentlig sektor i større grad enn lokalt næringsliv etterspurt høyere utdanning. Det synes også som offentlig sektor i større utstrekning har hatt muligheter for å legge til rette for

kompetansehevende tilleggs- og etterutdanning for sine ansatte. Et resultat av dette, sammen med at yngre kvinner på et tidligere tidspunkt enn menn søkte studieretninger som var uavhengige av hjørnesteinsbedriften, er at en større andel kvinner enn menn har høyere utdanning.

Økt utdanning er i seg selv mobilitetsfremmende. Ved større valgfrihet i jobbtillbud er det på ingen måte gitt at ungdom søker tilbake til hjemstedet etter endt utdanning. Mange unge finner sin partner i studietiden, noe som også kan påvirke valg av bosted. Tilflyttere vil ikke bare stille krav om relevant arbeid for begge, men også til bolig, barnehage, skole, helsetilbud, oppvekstmiljø og kulturtilbud.

Kirkenes Kompetansesenter er tildelt en sentral rolle på de områder det ikke gis selvstendige skoletilbud i kommunen. I tillegg til de oppgaver kommunen er tillagt overfor voksne elever og fremmedspråklige, skal senteret søke å skape en læringsarena mellom offentlige undervisningstilbud og partene i arbeidslivet, formidle etterspurt kompetanse fra eksterne institusjoner og fagmiljø, bl.a. ved hjelp av avansert teknologi, samt delta i arbeid med systemer som kan dokumentere og videreutvikle realkompetanse som finnes i lokalsamfunnet.

Øst-Finnmark er den regionen i Norge som ligger lengst borte fra andre høyere utdanningsinstitusjoner. Kartlegginger gjort i 2013 viser at 70 % av studenter ved læresteder i nord blir i landsdelen og 84 % av disse blir i nærheten av studiestedet. Det betyr at Sør-Varanger kommune har ekstra utfordringer med å gjøre seg attraktiv for mennesker med høyere utdanning.

Det nye, fusjonerte Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet, signaliserer at de ønsker å satse på Campus Kirkenes. UiT er klar på at en forutsetning for å legge studier hit er ved kjøp av tjenester fra Kirkenes kompetansesenter, det være seg leie av lokaler og kjøp av sekretær-, utdannings- og andre tilretteleggingstjenester.

2.6.1 Fremtidens skole i Sør-Varanger:

Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av kvalitet, trygghet og trivsel. Med utgangspunkt i opplæringsloven og NOU 2003:16 (*I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle*) vil kommunen søke å opprettholde et skoletilbud der det finnes et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. Det er viktig å understreke at det er elevene som skal være i fokus for hvordan skolen videreutvikles.

Sør-Varanger har en skolestruktur med totalt 11 skoler fordelt på distriktssentrene og i de bynære områdene, og det vil i planperioden gjøres vurderinger på hvordan fremtidens skolestruktur skal være. Hva som menes med bærekraftig elevtall og forsvarlig undervisningstilbud beskrives nedenfor.

Bærekraftig elevtall:

I vurderingene av fremtidens skolestruktur vil det spesielt være viktig at opplæringsloven krav oppfylles. Elevens sosiale tilhørighet og trygghet er en viktig faktor som må ligge til grunn for å vurdere om hvorvidt elevtallet er bærekraftig for å opprettholde undervisningstilbudet. I medhold av opplæringsloven § 9a-1 har alle elever krav på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse.

Det finnes generelt lite empirisk forskning i Norge om betydningen av skolestørrelse, og det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse. Men, i skolemiljøer der elevtallet er lavt kan det

være mer sårbart og skjørt for elever med tanke på å få et trygt og sosialt godt miljø. Dette fordi at det blir få å forholde seg til, og vanskeligere å komme seg ut av en konfliktsituasjon i skolemiljøet.

Forsvarlig undervisningstilbud:

Et forsvarlig undervisningstilbud er helt avgjørende for at Sør-Varanger kommune kan videreutvikle en god og innholdsrik skole. Kommunen vil legge vekt på NOU 2003:16 og Opplæringsloven for å definere hva som vil si et forsvarlig undervisningstilbud, herunder kvalitetsbegrepet. Kvalitetsbegrepet legges til grunn for å vurdere om vi har et forsvarlig undervisningstilbud.

Kvalitetsbegrepet deles inn i kvalitetsområdene; **strukturkvalitet**, **prosesskvalitet** og **resultatkvalitet**, hvor resultatkvaliteten er overordnet de andre kvalitetene i og med at opplæringsens viktigste formål er at elevene lærer. Men, de to andre kvalitetene er vesentlig forutsetninger for at læring kan skje.

Strukturkvaliteten: Omfatter blant annet de fysiske forhold som bygninger og ressurser, pedagogenes/lærernes formelle kompetanse, personaltetthet, elevgruppens størrelse og sammensetning.

Prosesskvaliteten: Fokuserer på hvordan personalet utfører sitt arbeid, og kvaliteten på samspillet med barn og unge. Elevenes samspill seg imellom og foreldreinvolvering er helt sentrale faktorer under dette kvalitetsområdet.

Resultatkvaliteten: Fokuserer på det en ønsker å oppnå med det pedagogiske arbeidet. Det vil si hva elevene har lært, og hvilken kompetanse de har oppnådd i løpet av opplæringsperioden. Resultatkvaliteten er knyttet til de overgripende målene i læreplanverket og målene i de enkelte planene. På denne måten omfatter resultatkvaliteten det helhetlige læringsutbyttet.

2.6 Folkehelse:

Folkehelsearbeid vil si samfunnets samlede innsats for å fremme god helse, for å redusere risiko for sykdom og skade og for å beskytte mot ytre helsetrusler. Utdanning, arbeid, boforhold, tilgang til tjenester, ren luft, tilgjengelig natur, idretts- og aktivitetsanlegg og trafikkbildet er eksempler på faktorer som er avgjørende for folkehelse. Det er viktig å huske at tiltak som ikke nødvendigvis koples direkte til helse ofte kan ha store helsemessige konsekvenser for den enkelte.

Å jobbe med helsefremmende tiltak handler om å styrke faktorer som virker positivt og svekke faktorer som medfører helserisiko, samtidig som at det arbeides en jevnere sosial fordeling av faktorer som påvirker helse. Folkehelsearbeid omfatter innsats innenfor kommunen som organisasjon, og i andre samfunnssektorer for å skape gode oppvekst- og levekår som grunnlag for god helse i alle grupper i befolkningen. Allerede i dag jobber kommunale virksomheter og frivillige lag og foreninger med forhold som direkte eller indirekte påvirker innbyggerne helse og levekår

Folkehelsen påvirkes av så vel samfunnsforhold, som kunnskaper og holdninger hos den enkelte. Alle av kommunens virksomheter skal arbeide for å fremme helsen til innbyggerne i Sør-Varanger.

Sammenlignet med Finnmark for øvrig preges Sør-Varanger av en generelt god folkehelse, og på flere områder skårer vi høyere enn landet som helhet. Selv om vi preges av en god folkehelse er det flere områder hvor vi skårer lavere enn det nasjonale gjennomsnittet.

I kommuneplanprosessen er det innhentet informasjon fra offentlig tilgjengelige statistikker og fra referansegrupper. Her er det avdekket folkehelseindikatorer viser hvor Sør-Varanger kommune gjør det spesielt godt og indikatorer som viser hvor vi har et forbedringspotensial. Folkehelseindikatorene danner grunnlag for kommunens folkehelsesatsning.

Nedenfor presenteres områder på hvor Sør-Varanger spesielt utmerker seg i 2014. Det er likevel mange flere indikatorer som også må tas hensyn til i folkehelsearbeidet.

Områder hvor Sør-Varanger gjør det spesielt bra:

- Svært lav barnefattigdom
- Svært lav arbeidsledighet
- Relativt høyt inntektsnivå
- Vi har færre personer med psykiske lidelser som angst og depresjon, enn landet som helhet
- En engasjert befolkning med mange lag og foreninger som både direkte og indirekte fremmer folkehelse som ved idrett, kultur, barnesang, friluftsliv, kunst, sosiale møtearenaer m.m
- En høy andel av befolkningen innehar høyere utdanning opp til 4 år, sammenlignet med landet som helhet

Områder hvor Sør-Varanger har forbedringspotensial

- Vi har en høy andel personer med grunnskole som høyeste gjennomførte utdanning
- Vi har noe mer livsstilsrelaterte sykdommer, sammenlignet med landet som helhet
- Synes å være større helseutfordringer blant barn og ungdom med innvandrerbakgrunn
- Økende grad av inaktivitet blant barn og unge
- Økende grad av usunt kosthold
- Tenke folkehelse i alt vi gjør
- Å fokusere på et helhetlig læringsløp, fra spedbarn til endt videregående skole.
- Vi opplever et stort frafall i videregående skole sammenlignet med fylket og nasjonale tallene

I folkehelsearbeid er det viktig å jobbe systematisk og langsiktig på tvers av de kommunale sektorene og spille på lag med øvrig samfunn. Å jobbe med folkehelsearbeid for folkehelsens skyld er i seg selv et godt argument for å ta en felles innsats på dette området. Men også det å jobbe systematisk og langsiktig vil en bedring i folkehelsen og dermed gi store samfunnsøkonomiske besparelser.

Helsefremmende arbeid skal gi alle våre innbyggere muligheter til å styrke egen helse. Kommunen skal legge til rette for ulike helsefremmende og forebyggende aktiviteter og tiltak. Alle har selv ansvar for egen helse, men samfunnet kan legge til rette for at vi oppnår en best mulig helse.

3.0 Samfunnsberedskap

I et samfunn som blir stadig mer teknisk og komplisert kan bortfall av sentrale funksjoner og ulykkeshendelser medføre omfattende problemer. Det blir derfor viktig ikke bare å ha en beredskap i de tilfeller situasjoner oppstår, men også å vite hvilke risiko som foreligger, sannsynligheten for at situasjoner inntreffer.

En følge av dette må være at sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn tas inn som en sentral del av all samfunnsplanlegging. I erkjennelsen av at sikkerhet er en viktig premisse for all utvikling i lokalsamfunnet, må kommunen integrere beredskapstiltakene i sitt ordinære styringssystem, for rutinemessig iverksettelse når situasjoner oppstår. Kommunen vil svært ofte være den organisasjon befolkningen henvender seg til når kriser inntreffer. Det er derfor viktig at kommunen har oversikt også over andre virksomheters beredskap, og kan informere om dette.

Politisk motivert terrorisme har blitt et globalt problem som ikke kan ignoreres lokalt. For Sør-Varanger kommune vil dette i første rekke få betydning i oppbygging av en havnekontroll i samsvar med de internasjonale krav. Petroleumsaktiviteten i våre nærområder vil ikke bare øke fokus på den virksomhet som foregår lokalt, men også på de interesser som kan være terrormål i forhold til internasjonal politisk utvikling. I dette perspektiv er det viktig at forsvarets nærvær i kommunen ikke svekkes.

Lov om kommunal beredskapsplikt, § 14 – 15, pålegger kommunene å kartlegge uønskede hendelser som kan inntreffe, vurdere sannsynligheten for at dette kan skje og hvordan dette kan påvirke kommunen (ROS analyse). Med bakgrunn i analysen skal kommunen utarbeide

beredskapsplan som skal inneholde oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser.

Sør-Varanger kommune startet høsten 2013 arbeidet med revisjon av sine ROS-analyser og dette arbeidet er ventet å være ferdig i løpet av år 2014. Den kommunale beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang pr. år.

Målsetting:
Samfunnssikkerhet skal være godt politisk forankret og alle ledd i den kommunale organisasjonen bevisstgjøres
1. Alle fag-, sektor- og handlingsplaner skal vurdere risiko og sårbarhet i virksomheten, og angi hvilke tiltak som skal settes inn for å forebygge uønskede hendelser
2. Personell som får ansvar i krise- eller beredskapssituasjoner oppdateres og øves i sine gjøremål
3. Den politiske og administrative kriseledelse øves i samarbeid med fylkesmannens beredskapsavdeling og andre virksomheter som har beredskapsansvar i kommunen
4. Det utarbeides en samlet plan for kommunal beredskap, mediehåndtering og informasjon til befolkningen i krisesituasjoner

4.0 Klima og miljø – et lokalt klimaarbeid

Stortinget har samlet seg i et bredt forlik om nasjonale mål om å redusere klimagassutslippene for å motvirke konsekvenser av global oppvarming. Som planmyndighet har kommunene fått en viktig rolle i å bidra til å redusere klimagassutslippene. For å lykkes i lokalt klimaarbeid har kommunestyret i Sør-Varanger i så måte vedtatt en egen energi- og klimaplan.

Energi- og klimaplanen synliggjør og konkretiserer noen av mulighetene kommunen har for å oppnå en omlegging og effektivisering av energibruk. Planen belyser tilknyttede områder som har relevans for energi og klima:

- Energiforbruk i ulike sektorer i kommunen
- Klimagassutslipp fra de ulike sektorene i kommunen
- Tilgang på lokale fornybare ressurser
- Vurdering av fremtidig energi- og klimaløsninger
- Tiltak og handlingsplan

Sør-Varanger kommune har natur og miljøer vi tilbringer mye tid i, og som vi med stor stolthet viser fram. Følgelig er en viktig brikke for å lykkes i det lokale klimaarbeidet at kommunen har en god forankring og oppfølging av planen.

5.0 Økonomiske planforutsetninger

Forrige kommuneplanperiode har vært preget av store investeringer som i all hovedsak har vært finansiert ved låneopptak. Investeringene har vært knyttet til utvikling av Sør-Varangersamfunnet med ny skole og barnehage i Kirkenes samt omsorgsboliger, svømmehall og øvrig infrastruktur. Investeringene har vært nødvendige for å imøtekomme samfunnsutviklingen og veksten som særlig foregår på Kirkenes-halvøya.

Som følge av de store investeringene har lånegjelden økt betraktelig i perioden 2004-2014. Fra en forholdsvis beskjeden lånegjeld på 345 mill.kr i år 2004, har dette økt til 1,1 mrd ved inngangen til 2014. I 2004 var kommunens netto lånegjeld på 49,2 % av brutto driftsinntekter, tilsvarende tall for 2013 er 113,8 %. Fylkesmannen har signalisert at en lånegjeld i størrelsen 60-70 % av brutto driftsinntekter er et måltall for sunn kommuneøkonomi. Lånegjelden pr innbygger har i samme periode økt fra kr. 25 814,- i 2004 til kr.94 065,- i 2013, mens landsgjennomsnittet i 2013 er på kr. 38 405,- pr innbygger.

Kommunen benytter stadig mer av brutto driftsinntekter til å betjene renter- og avdrag som følge av den høye lånegjelden. Selv om avdragstiden for 2013 er beregnet utfra minste tillatte avdrag er avdragene i perioden 2004 – 2013 økt betraktelig og rente- og avdragsbelastningen er fordoblet, fra i underkant av 30 mill.kr til vel 60 mill.kr. I 2004 betalte kommunen vel 18,6 mill.kr i avdrag med en gjennomsnittlig løpetid på lån på 18 år. I 2013 var avdragsutgiften i overkant av 33 mill.kr med en gjennomsnittlig avdragstid på 35 år. Dette viser at perspektivet på nedbygging av kommunens lånegjeld vil gå langt senere enn det som var forutsatt ved inngangen til forrige planperiode.

Kommunen står fortsatt overfor fremtidige investeringsbehov både innenfor omsorg- og oppvekstområdene. Flere alternativer har vært diskutert blant annet et nybygg i nær forbindelse til Nye Kirkenes sykehus. En fremtidig skolestruktur med sammenslåing av flere skole på Kirkenes-halvøya kan også resultere i nybygg. Fortsatt satsning på tilrettelegging av infrastruktur for boligbygging og næringsutvikling kan også kreve investeringer i nær fremtid. Dersom en legger dette til grunn vil en vanskelig kunne se for seg en reduksjon av lånegjelden snarere en økning i den kommende kommuneplanperioden.

Selv om kommunen har en nærings- og infrastrukturesatsning bør kommunen allikevel komme ned på et akseptabelt nivå hva angår lånegjeld. Følgelig har Sør-Varanger en overordnet økonomisk målsetting om at lånegjelden i løpet av kommuneplanperioden skal reduseres slik at den utgjøre 95-100 % av brutto driftsinntekten.

Kommunestyret har videre vedtatt at salgsinntekter på tomt og bygg skal benyttes til ekstraordinære avdrag på lånegjelden eventuelt som egenkapital i egne investeringer.

Kommunesektoren blir stadig tilført nye samfunnsviktige oppgaver. Blant annet har virkningene av samhandlingsreformen nå begynt å gjøre seg gjeldende i flere kommuner og flere reformer og nye oppgaver står for tur. Regjeringen varsler strammere kommuneøkonomi og mener landet er modent for en ny kommunestruktur som løsning på de økonomiske utfordringene. Sør-Varangers beliggenhet gjør at en kommunesammenslåing neppe vil kunne løse de økonomiske utfordringene vi står overfor. Kun langsiktig og god økonomisk planlegging og en reduksjon og omlegging av dagens tjenestenivå vil kunne gi økonomisk overskudd. Fylkesmannen har signalisert at i en god kommuneøkonomi bør netto driftsresultat utgjøre mellom 3-4 % av brutto driftsinntekter. For Sør-Varanger kommune vil dette utgjøre et sted mellom 25-35 mill.kr. Netto driftsresultat sier noe om kommunens handlefrihet og avsetning til fond. De siste årene av forrige planperiode har netto driftsresultatet ligget på mellom 2-3 % av brutto driftsinntekter.

Det er utfordrende å budsjettere med overskudd i størrelsesorden 3-4 %. Kommunen er pr. inngangen til 2014 i en underskuddssituasjon og det er budsjettert med negativt nettodriftsresultat og ingen avsetninger til disposisjonsfond. Slikt sett kan det være mer naturlig at kommunen søker

å budsjettere med 1 % netto driftsresultat av brutto driftsinntekter i begynnelsen av perioden og øker gradvis utover i kommuneplanperioden til en når målet om mellom 3-4 %

Målsetting:	
Kommunens lånegjeld i løpet av kommuneplanperioden skal reduseres slik at den utgjør 95-100 % av brutto driftsinntekten.	
Målsettingen oppnås ved at:	<ul style="list-style-type: none"> • Netto driftsresultat for 2015 settes til 1 % av brutto driftsinntekter • Netto driftsresultat for 2016 settes til 2 % av brutto driftsinntekter • Netto driftsresultat for 2017 settes til 3 % av brutto driftsinntekter • Netto driftsresultat for 2018 og videre i kommuneplanperioden settes til 4 % av brutto driftsinntekter.

6.0 Sør-Varanger mot 2026

I dette kapitlet gis det retningslinjer for hvordan mål og strategier gjennomføres i kommunens virksomheter og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private. Samfunnsdelen inneholder ikke tiltak, men mål og strategier som skal utdypes og konkretiseres i kommunedelplaner eller temaplaner på ulike tjenesteområder. Tiltak utvikles og gis økonomi i handlingsdelene til kommunedel- og temaplaner.

Målsettingen for Sør-Varanger kommune i år 2026 er at det har utviklet seg til et selvfølgelig kommunikasjons- og næringsmessig senter i Finnmark, med nasjonalt etterspurt kompetanse på markedsforhold, logistikk, nærings- og kultursamarbeid i forhold til øvrige land i Barentsregionen. Den positive utviklingen i næringslivet har skapt grunnlag for en befolkningsvekst i alle deler av kommunen.

Kommunen har, i takt med de økte behov, lagt til rette for hensiktsmessige bolig- og næringsareal, samtidig som det er ført en miljøpolitikk som har tatt vare på naturen både som en høstbar ressurs og et rekreasjonssted for befolkningen.

Offentlige og private tjenester er bygd ut og gir et kvalitativt tilbud som bidrar til å gjøre Sør-Varanger kommune til et foretrukket etableringssted for bedrifter, ungdom og tilflyttere i et internasjonalt miljø.

Sør-Varanger kommune har som målsetting å nå 12000 innbyggere i 2026, det vil si at det må jobbes ut fra en årlig befolkningsvekst på 1,45 %. Det skal tas hensyn til at veksten kan innebære økt etnisk, religiøs og kulturelt mangfold. Å videreutvikle et sterkt sentrum vil være viktig for å tiltrekke seg innflyttere, spesielt ungdom.

Med dette bakteppet er kommuneplans overordna hovedmål:

Overordnet visjon for Sør-Varanger kommune
Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og

for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Dette innebærer at;

Alle kommunens sektorplaner samordnes mot målet og de økonomiske forutsetninger som legges til grunn i kommuneplanen

Kommunal service og tjenesteproduksjon må i særlig grad bygges ut på de områder som etterspørres av innbyggere i yrkesaktiv alder

Arbeidstakere i yrkesaktiv alder, som av en eller annen grunn er ute av arbeidslivet, skal gis muligheter til arbeid

Det planlegges areal og kommunal infrastruktur for ca 1200 nye arbeidsplasser, fordelt på industriarbeidsplasser, handel, annen service og tjenesteyting. Sjøvendte næringsareal forbeholdes virksomhet som er avhengig av tilknytting til havet

Kommunal tilrettelegging i distriktene bør konsentreres om de steder som har, eller vil få, en befolkning som gir grunnlag for lokal arbeidskraft og sentrale funksjoner som nærbutikk, skole, barnehage og kulturtilbud

En styrking av Kirkenes som regionalt senter for et variert handels- og kulturtilbud

Der lovverket stiller krav til universell utforming av menneskeskapt miljø vil Sør-Varanger kommune arbeide systematisk for å fremme kunnskap om og stille krav om universell utforming

I begynnelsen av kommuneplanperioden budsjetteres det med 1 % netto driftsresultat av brutto driftsinntekter, og dette vil utover planperioden økes der til målsettingen om 3-4 %

7.0 Særlige satsningsområder

Målet om at Sør-Varanger kommune skal ha en større befolkningsvekst enn de nasjonale prognoser tilsier, innebærer at kommunen i planperioden må prioritere de tiltak som antas å ha størst effekt ved valg av bosted.

Den største mobilitet finnes blant yngre yrkesaktive. Det er følgelig dem og deres familiers ønsker og behov som i særlig grad må tilfredsstilles. Som en konsekvens av hovedmålet for planperioden skal følgende satsingsområder gjelde for Sør-Varanger:

Næringsutvikling
Infrastruktur
Barn og ungdom
Kompetansebygging
Folkehelse

7.1 Kommunal arealforvaltning

Med de befolkningsmål og overordnede satsningsområder som legges til grunn i kommuneplanen vil det være behov for å lokalisere og utforme attraktive næringsareal, utvikle gode boområder, sikre en helsefremmende planlegging.

Kommuneplanens arealdel og øvrig kommunal arealforvaltning skal bygge på de målsettinger og strategier som er vedtas i kommuneplanens samfunnsdel.

7.2 Næringsutvikling

Sør-Varanger har tradisjonelt vært sterkt forankret i mineralnæringen noe som bidro til å skape en næringsmessig monokultur. Selv om mineralnæringen igjen er en viktig virksomhet i kommunen er næringslivet mye mer variert og uavhengig av en enkelt hjørnesteinsbedrift.

Som en følge av Sør-Varangers geopolitiske beliggenhet forventes det en sterk vekst innenfor oljerelatert industri og positive effekter som følge av åpningen av den nordlige sjørute. For utenom et allerede godt utviklet kommunalt tjeneste tilbud og næringsliv er altså Sør-Varangers beliggenhet vår viktigste ramme for næringsutviklingen.

- Vår beliggenhet nær Russland, Finland og Barentshavet
- Gode havneforhold med strategisk plassering så vel i forhold til et russisk transportbehov som til petroleumsvirksomhet i Barentshavet og en nordlig sjørute
- Et fjordsystem som gir mulighet for marint oppdrett i de minst værutsatte deler av Øst-Finnmark
- Beliggenhet, kulturhistorie, Natur og opplevelser som grunnlag for reiselivsutvikling
- Lokal kompetanse innenfor tjenesteytende næringer som er lite avstandspåvirket, især innenfor IKT og konsulenttjenester
- Eksklusivt råstoff som grunnlag for så vel småscale som industriell matvareproduksjon
- Strategisk plassering for FoU-virksomhet, spesielt rettet mot miljø, natur- og ressursovervåkning og forvaltning i nordområdene
- Sør-Varanger kommune og Kirkenes er tiltenkt en sentral rolle i fremtidens transportnett innenfor Barentsregionen. Kirkenes vil utgjøre en knutepunktsfunksjon for vei, hav og luft. Samtidig som at Finland ser på muligheter for ny jernbanetrasé fra Rovaniemi til Kirkenes.

Visjon:	
Regionssenteret Sør-Varanger er den kommunen med størst konkurransekraft og verdiskapning i hele Øst-Finnmark	
Delmål	Strategi
Sør-Varanger skal ha et allsidig og konkurranse-dyktig næringsliv med høy kompetanse og spennende jobbmuligheter	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom god informasjon om, og markedsføring av, skal kommunen bidra til å trekke nye etableringer til kommunen<ul style="list-style-type: none"> ◦ Det er særlig ønskelig å tiltrekke nasjonale og internasjonale kompetansmiljøer og kunnskapsnæringer. • Satse aktivt på rekruttering • Kommunen og næringslivet skal i fellesskap markedsføre Sør-Varangers potensiale og kvaliteter • En økt videreføring og verdiskapning innenfor uttak av mineraler • Inkludere innvandrere og rekruttere arbeidskraft ved hjelp av målrettet tilrettelegging for personer og grupper i kommunen, for å beholde innbyggere og for å få nye hit. • Bidra til at det legges best mulig til rette for arbeidsinnvandring • Synliggjøre jobb- og karrieremuligheter og øke samarbeidet med universitet- og høyskoler. • Tilby ungdom sommerjobber og praksisplasser, samtidig som at næringslivet stimuleres til å gjøre det samme. • Inkludere innvandrere og rekruttere arbeidskraft ved hjelp av målrettet tilrettelegging for denne gruppen i kommunen, for å beholde innbyggere og for å få nye hit.
Sør-Varanger er fremtidig	<ul style="list-style-type: none"> • Fremtidig havnerelatert industriutvikling skal foregå på

verts-kommune petroleumsindustri/ basevirksomhet i Øst- Finnmark.	<p>Tømmerneset. Her tilbys det basefunksjoner overfor norsk og russisk petroleumsvirksomhet i Barentshavet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det legges til grunn en knutepunkttilnærming for industrirealisering av Tømmerneset • Støy- og arealkrevende industri lokaliseres på Tømmerneset/KILA • Kirkenes posisjoneres som en viktig havn i den nordlige sjørute og som en nasjonal knutepunktshavn for godsomslag i samhandel med Russland. • Kirkenes havn videreutvikles som utskipningshavn for landbasert industri
Sør-Varanger har et mangfoldig og innovativt næringsliv	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette infrastruktur som gjør det mulig, gjennom utvidelser, knoppskyting og nyetableringer, å skape 1200 nye arbeidsplasser innen produksjon, privat og offentlig tjenesteyting • Utvikle et sterkere teknologi-/IT-miljø • Trekke til seg kompetansemiljøer/kunnskapsnæringer • Videreutvikle gode rammebetingelser for handel, tjenesteyting og reiseliv. • Prioritering av næringsfond til innovasjon og nyskaping i tillegg til større utviklingsprosjekter til næringsliv og samfunnsutvikling • Videreutvikle en velfungerende reiselivsnæring, herunder;<ul style="list-style-type: none"> ○ Utvikle en god reiselivsinfrastruktur ○ Legge til rette for et natur- opplevelsesbasert reiseliv, samtidig som at kulturelle- og grenseoverskridende Sør-Varanger videreutvikles som reiselivsprodukt. ○ Videreutvikle Sør-Varanger til et attraktivt og internasjonalt reisemål ○ Bidra til at hurtigrutas endepunkt fremstår som mer attraktiv i reiselivssammenheng ○ Kommunestyret vil vurdere å innarbeide «Masterplan for reiseliv» som en kommunal sektorplan • Kirkenes styrkes som et sterkt handelssenter og møtested i Øst-Finnmark og Barentsregionen. • At kommunens administrative og politiske apparat hurtig kan besvare og avgjøre henvendelser fra næringslivet. • At kommunens avgifts- og bevillingspolitikk er påregnelig og stabil, med en konsekvent holdning til dispensasjonssøknader. • At kommunen aktivt søker å påvirke næringslivets rammebetingelser overfor andre myndigheter, institusjoner og virksomheter. • Et nært samarbeid med Finnmark fylkeskommune som regional utvikler, og andre aktører innen næringsutvikling og finansinstitusjoner i regionen. • Legge til rette for at de lokale kultur næringer kan fortsette sin positive utvikling. • Videreutvikle det næringsmessige samarbeidet med våre finske og russiske naboer.
Sør-Varanger har levedyktige primærnæringer	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til at de økonomiske virkemiddelordninger bidrar til å bevare og øke verdiskapningen i primærnæringene. • Tilstrebe samarbeid mellom aktører innenfor landbruk, reindrift og reiseliv for å sikre god sameksistens med tanke på utmarksbruk. • Tilstrebe samarbeid mellom aktører innenfor landbruk, reindrift og reiseliv for å utvikle felles produkter. • Legge til rette for at nødvendige areal er tilgjengelige for nyetableringer og utvidelser av eksisterende gårdsbruk. • Ved nye arealinngrep utenfor tettbygd strøk som ikke er i henhold til kommuneplanens arealdel skal berørt reinbeitedistrikt gis uttalelsesrett som en del av kommunal saksbehandling. • Bidra til økt videreføring og verdiskaping i primærnæringene.

7.2.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel

Arealdisponeringen skal legge til rette for vekst, gjennom fortetting og bruk av nye areal.
Legge til rette for grønt- og parkutforming i de bynære områdene.
Støy- og arealkrevende industri skal lokaliseres utenfor Kirkenes, men sentrumsnært.
Se på mulighetene for å avsette fremtidsretta areal i sjøen for havbruksnæringen.
Et godt og effektivt planarbeid på Tømmerneset har høy prioritet.

7.3 Infrastruktur

I dette kapittel behandles så vel klassisk infrastruktur, representert gjennom areal- og kommunikasjonsplanlegging som tiltak som har til formål å styrke kommunens sosiale, kulturelle og miljømessige profil, både overfor egne innbyggere og besøkende.

En positiv utvikling for næringslivet vil generelt være avhengig av: Gode kommunikasjonstilbud, spesielt flyruter, så vel innad i fylket som til Oslo/Tromsø og i tverrforbindelser til Finland og Russland, utbygging av høyhastighet fibernett, tilrettelegging av reiselivsrelatert infrastruktur, Hurtigruta som transportmiddel og som internasjonal markedsfører av reiseliv i området, nærhet til sykehustjenester og videregående undervisning, variert kulturtilbud og andre tilbud til barn og ungdom (se satsningsområde barn og ungdom)

Sør-Varanger kommune står overfor en av Nord-Norges største infrastruktursatsning hva angår tilrettelegging av attraktive areal på Tømmerneset og Slambanken, og her vil kommunen spille en offensiv tilretteleggerrolle. Selv om de ulike tiltakshavere på Tømmerneset er ansvarlig for egne områdereguleringer er det viktig at kommunen har en overordna styring på planarbeidet. Denne satsningen berører forhold som samfunnsutvikling, byutvikling, reiseliv, reindrift, kommunal og statlig infrastruktur, nasjonal laksefjord, samordna areal- og transportplanlegging, m.m.

Visjon:	
I 2026 har Sør-Varanger en effektiv, moderne og fremtidsretta infrastruktur som bidrar til at kommunen er foretrukket etableringssted for bedrifter, ungdom og tilflyttere.	
Delmål	Strategi
Sør-Varanger kommune har en forutsigbar næringsretta infrastruktursatsning	<ul style="list-style-type: none"> • I prioritert rekkefølge skal det særskilt satses på; <ol style="list-style-type: none"> 1. Havne og industri-/næringsareal 2. Fremtidsretta innfartsløsning til Kirkenes 3. Utbedring og utbygging av Høybuktmoen lufthavn. 4. Storskog tollstasjon 5. En styrking av vedlikeholdet på det fylkeskommunale og statlige veinettet 6. Mellomriksveiløsning Pasvik-Nellim
Næringsliv, forvaltning og private husstander har tilgang til reel og stabil høykapasitets fibernett	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturplaner skal høyde for traseer for fiberfremføring • Jobbe for en sammenknytting av Norsk, Russisk, Finsk fibernett. • Oppfordre tilbydere av fibernett til å differensiere prisene slik at alle av kommunens innbyggere har mulighet til å kople seg på fibernettet
Styrking av Kirkenes	<ul style="list-style-type: none"> • Fortetting av «det historiske sentrum» med fortsatt satsing på handel og tjenesteyting, samt sentrumsnære boliger og kontor • Finne muligheter for byutvikling som tar hensyn til nye samfunns- og næringsbehov, samtidig som at viktige gjenreisningsmiljøer ikke svekkes. • Gode parkeringsløsninger i boligområder og i sentrum • Legge til rette for at Hurtigruten kan flyttes til sentrum • Se må muligheter for egnede havneforhold for mindre fiskefartøy
Sør-Varanger har en	<ul style="list-style-type: none"> • Sammenknytting av løypetraseer for sykkel-, ski- og gangstier

helsefremmende Infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for at en større andel av trafikken skjer med gående og syklende • Tilrettelegge for at en større andel av trafikken skjer med kollektive transportmidler • Idrettsanlegg tilpasset barn og ungdoms ønsker og behov • Legge til rette for parkeringsplasser ved utfartsstedene • Utvikle attraktive grøntområder og aktivitetsparker i byen • Tilrettelegge fri og grøntareal i boligfelt • Ta hensyn til at funksjonshemmede og andre med spesielle behov får adgang til offentlige bygg, anlegg, næringsbygg, og friluftsområder • Tilrettelegging for ulike former for friluftsliv • Satse på kultur, idrett og fritidstilbud, så vel overfor egen befolkning som i reiselivssammenheng, og overfor personer med midlertidig opphold i kommunen • Gode kulturtilbud og anlegg for fysisk utfoldelse • Vil planperioden se etter egnede lokaliteter for småbåthavner • Se på muligheten for å utvikle boligområder med særskilte behov • Være pådriver for og bidra til et universelt utformet trafikksystem
En god utmarksforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> • En bærekraftig forvaltning av utmark og sjøareal i en balansert avveining mellom næringsinteresser, fritidsinteresser og vern • Oppnå gode og varige snøskutertraseer i samråd med primærnærings, reiseliv og lokalbefolkning.

7.3.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel

<ul style="list-style-type: none">
• At det i arealplansammenheng søkes å finne gode muligheter for sentrumsutvikling, samtidig som at gjenreisningsmiljøet ikke svekkes.
<ul style="list-style-type: none">
• I arealforvaltningen vise velvillighet til bolig- og næringsinitiativ i distriktene
<ul style="list-style-type: none">
• Avsette gode areal for parkeringsplasser ved mye brukte turstier/-løyper
<ul style="list-style-type: none">
• At det det avsettes gode og fremtidsretta snøskutertraseer i arealplanen
<ul style="list-style-type: none">
• Tilrettelegge for fri- og grøntareal i boligfelt, samtidig som at sjøkant og turområder holdes tilgjengelig
<ul style="list-style-type: none">
• Tilrettelegge for funksjonshemmedes adgang til så vel offentlige bygg og anlegg, næringsbygg og til friluftsområder
<ul style="list-style-type: none">
• Arealplanlegging og -forvaltning skal legge til rette for at hurtigruta kan anløpe sentrum
<ul style="list-style-type: none">
• Være åpen for at det kan tilrettelegges for gode idrettsareal tilpasset de unges behov
<ul style="list-style-type: none">
• Sjøvendte næringsareal forbeholdes virksomhet som er avhengig av tilknytting til havet
<ul style="list-style-type: none">
• I planperioden se etter egnede lokaliteter for småbåthavner

7.4 Barn og ungdom

Barn og ungdom utgjør en viktig andel av befolkningen og de utgjør en av kommunens fremste ressurs. At de unge i kommunen befinner seg i et oppvekstmiljø basert på trygghet, trivsel og tilhørighet er viktig for å utvikle høy sosial og faglig utvikling. De unge utgjør fremtiden til Sør-Varangersamfunnet.

Gode oppvekstvilkår for barn og ungdom vil kreve en helhetlig og tverrsektoriell innsats. Det er summen av tiltak som er avgjørende for om de unge opplever trivsel og tilhørighet til lokalsamfunnet. Samtidig hverken kan eller skal de offentlige tjenester og tilbud erstatte foreldresansvar, frivillige organisasjoners innsats, stimulans til egenaktivitet eller dugnadsånden i nærmiljøet.

I et samfunn hvor begge foreldrene ønsker å være yrkesaktive, samtidig som at mange barn kun bor med en av foreldrene, øker etterspørselen etter tjenester som gjør det mulig å kombinere arbeid og

foreldrerollen allerede fra barnas første leveår. Trygghet for barn og unges oppvekstvilkår får dermed ikke bare betydning for de unge selv, men også for foreldregenerasjonens valg av bo- og arbeidssted.

Arbeidslivet vil i fremtiden stille store krav til de ansattes evne til å tilegne seg ny kunnskap. Det beste grunnlag vil da være at vi helt fra det første møte med skoleverket opplever at kvalitet og ansattes kompetanse og holdninger stimulerer til et spennende, inkluderende, utviklingsrettet og aktivt læringsmiljø.

Sør-Varanger-samfunnet kjennetegnes av et etnisk, religiøst og kulturelt mangfold. Så vel nasjonale prognoser som kommunens egne ambisjoner om økning i folketall og samkvem med naboland, vil etter all sannsynlighet øke det internasjonale innslaget. Møteplasser som fremmer integrering og antirasistiske holdninger blant barn og unge er viktig for å oppleve tilhørighet i fellesskapet.

Sør-Varanger har et bredt undervisningstilbud i den videregående skole, med hele Finnmark som rekrutteringsområde. Borteboende elever utgjør, sammen med soldater som gjør førstegangstjeneste ved GSV, et betydelig innslag i ungdomsgruppen.

Lag og foreninger har tradisjonelt stått for mange av de unges fritidsaktiviteter. I dagens ungdomskultur ser vi også at nye strukturer, med løsere organisasjonsformer, har et høyt aktivitetsnivå. Ny teknologi har skapt PC- og videobaserte ungdomsaktiviteter som samtidig kan være isolerende uten arenaer for samhandling. Skillet mellom organisert og uorganisert ungdom er til en viss grad utvisket. Dette innebærer at også kommunen må utvikle nye samarbeidsformer, dersom barn og ungdom skal få reell medinnflytelse på egne oppvekstvilkår.

Visjon: Barn og ungdom preges av høy sosial og faglig utvikling, noe som oppnås ved et oppvekstmiljø basert på trygghet, trivsel og tilhørighet	
Delmål	Strategi
De unge skal gis medbestemmelse i planlegging, beslutninger og ved gjennomføring av aktiviteter som påvirker deres hverdag	<ul style="list-style-type: none"> • Vektlegge ungdomsrådet i saker som angår barn og ungdom • Ta særlig hensyn til barn og ungdom sine behov og interesser i by og parkutforming
Sør-Varanger er dyktig til å se oppvekst i helhet, fra barnehage til Videregående	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre gode pedagogiske modeller for å tenke oppvekst i helhet • Legge til rette for at frivilligheten har gode tilbud til barn i alle aldrer og funksjonsnivå • Opplysning om arbeidslivet i skolen • Styrke fokuset på kvalitet i barnehagen, hvor det fokuseres på barnehage som institusjon i livsløpsperspektiv • Full barnehagedekning hvor barnas behov er i fokus, samtidig som man ser på muligheter for å tilpasse åpningstider til foreldrenes arbeidstider • En kvalitetsorientert kulturskole som er åpen for nye uttrykksformer og fremmede kulturer, og med tilbud i distriktene • Fremme verdier som toleranse og respekt for alle mennesker • Et forebyggende helsearbeid som møter

	<ul style="list-style-type: none"> • ungdommen på deres egne premisser • Stimulere til ungdomskontakt over grensene, og deltakelse i internasjonale prosjekter • Samarbeide med andre offentlige foretak om fritidstilbud for ungdom med midlertidig opphold i kommunen
Utvikle gode (nær-)miljø, trivsels og læringstiltak	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til aktivitetstilbud for de aller minste barna • Utvikle arenaer som er tuftet på trygghet og fellesskap og tilgjengelighet • De kommunale helseforetakene gjøres mer tilgjengelig for barn og ungdom • Økt fokus på holdningsskapende arbeid og engasjement for barn og ungdom. • Gi barn og unge økt forståelse for miljømessige utfordringer i et ledd for å skape en bærekraftig utvikling • Skolebygg og læremidler skal være tidsmessige og tilpasset arbeidsformene • Trafikksikre boområder med trygge skoleveger • Stimulere og legge til rette for frivillig innsats sammen med foreldre, lag og foreninger • Legge til rette for egenaktivitet ved å anlegge gode leke- og fritidsareal i nærmiljøet. • Utnytte skolebygg som møteplass i fritiden • Bevisstgjøre barn og ungdom om lokalhistorie og vår flerkulturelle tradisjoner • Videreutvikle velutvikla og mangfoldige tilbud til ungdom • Stimulere til ungdomskontakt over grensene, og deltakelse i internasjonale prosjekter • Barn og ungdom med ekstra bevegelsesbehov skal sikres tilgjengelighet til sosiale og faglige tilstelninger

7.5 Kompetansebygging

Arbeid med kunnskapsressurser og kompetanse er stadig viktigere for arbeidslivet. Dette er viktig for offentlig og privat virksomhet skal makte å møte de løpende utfordringer i dagens kunnskapssamfunn. For enkeltmennesket kan det å tilegne seg ny kunnskap, og være med i spennende læringsprosesser være et gode som har verdi i seg selv. Et tilrettelagt tilbud for ny kunnskap vil kunne være medvirkende i valg av bosted og for etableringen av innovative bedrifter.

Det norske kostnadsnivå medfører at vi i mindre grad kan konkurrere på verdensmarkedet med standardprodukter. Både privat og offentlig sektor er derfor avhengig av å holde en høy innovasjonstakt, hvor kunnskapsbasert verdiskapning blir en innsatsfaktor på lik linje med de materielle ressursene. Velferdssamfunnet vil i fremtiden være avhengig av kompetansefornyelse, skapt av teknologiske nyvinninger og omstillinger i produksjon og organisasjon.

Kompetanse har tradisjonelt vært knyttet til utdanning og vitnemål. I de senere år har realkompetanse kommet mer i fokus, og det er etablert systemer for dokumentasjon og verdsetting av denne. Det er også gitt åpning for studier på høyere nivå, basert på realkompetanse. Andre kvaliteter, som skaperevne og initiativ inngår i dag i manges definisjon av kompetansebegrepet. Kompetansebygging vil da si å videreutvikle de menneskelige ressursene slik at både individ og samfunn bedre blir i stand til å møte fremtidige utfordringer.

Sør-Varanger har betydelige arbeidskraftressurser med utenlandsk bakgrunn. Andelen antas å øke i planperioden. Ordningen med yrkesprøve, realkompetansevurdering og tilrettelegging for lærekandidatutdanning og praksisbrev vil være av vesentlig betydning for riktig utnyttelse av denne arbeidskraften.

Yrkesvalg er ofte påvirket av arbeidsmulighetene på hjemstedet. Etter- og videreutdanning vil for det store flertall være mer motiverende enn omskolering. Kravet til kompetansefornyelse kommer tidligere i yrkeskarrieren enn før. Det stilles økte krav til å kunne kombinere opplæring/studier med lønnet arbeid og omsorg for barn. Det blir da viktig at det er samsvar mellom både den grunnleggende fagopplæring og de kompetansehevende tilbud som gis i kommunen og lokalt arbeidsliv.

Internasjonalt samarbeid innen FoU og utdanning er en av de beste måter å redusere de problemer landegrensene skaper. Det gir mulighet på begge sider til å utnytte kunnskap og kompetanse i så vel sterkere økonomisk som sosial og kulturell integrasjon. Ut fra den posisjon Sør-Varanger er tillagt som nasjonalt brohode mot Nordvest-Russland bør forholdene ikke bare legges til rette for kompetansebygging i forhold til Russland generelt, men også for samarbeidende FoU-miljø.

Visjon	
Sør-Varanger er senter for innovasjon og kompetanseutvikling i Øst-Finnmark. De menneskelige ressurser videreutvikles slik at individ og samfunn er i stand til å møte fremtidige utfordringer	
Delmål	Strategi
Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av kvalitet, trygghet og trivsel	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle kvalitet for kompetanse i skolen • Elever må sikres en enhetlig og likeverdig utdanning • Jobbe frem en gjennomgående kompetanseplan fra barnehage og helt ut til 10.trinn • Videreutvikle bruken av ”det virtuelle klasserom” • Videreutvikle trivsels- og trygghetstiltak på skolene • Søke å opprettholde skoletilbud der det er et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. • En videregående skole med fullstendig undervisningstilbud innen fag som særlig etterspørres av lokalt næringsliv • Opplærings- og utdanningsstrukturen må tilpasses næringsstrukturen og så langt som mulig være i forkant av den type arbeidskraft som etterspørres • God kvalitet på karriereveiledning • Legge til rette for gode overganger mellom Barnehage, skole, videregående • Tilrettelegge for mer praksisarbeid med næringslivet og mellom grunn- og videregående opplæring
Styrke innovasjon, utdanning og	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeide med fylkeskommunens

Næringsutviklingen i Øst-Finnmark	godkjenningssentral for realkompetanse og OPUS om tilrettelagt tilleggstudanning for utenlandsk arbeidskraft <ul style="list-style-type: none"> • Stimulere offentlig virksomhet og det private næringsliv til å inngå lærlingekontrakter, der kommunen bør ta et særlig ansvar for å tilby lærlingeplasser • Stimulere til vekst og utvikling av FoU-miljø • I samarbeid med andre aktører få på plass et høyskole-/universitetscenter som tilbyr et forutsigbart utdanningstilbud. Et utdanningstilbud som også etterspørres av privat og offentlig næringsliv • Styrke Kirkenes Kompetansesenters posisjon som tilbyder av kunnskap om russiske forhold, også til et eksternt marked • Kommune og Næringsliv jobber aktivt mot rekruttering av stabil og kompetent arbeidskraft • Norsk språkopplæring helt opp til Bergenstest-nivå som utgangspunkt for rekruttering av utenlandsk arbeidskraft
--	---

7.6 Folkehelse

I Sør-Varanger foregår det allerede i dag et folkehelsearbeid i stort omfang. De kommunale virksomheter jobber kontinuerlig direkte eller indirekte for å bedre kommunesamfunnets folkehelse. Barnehager og skoler er kanskje de som bidrar mest positivt til det holdnings- og vaneskapende arbeidet. I tillegg bidrar kommunen ved planlegging og forvaltning at det utvikles gode grøntområder, turløyper, idrettshaller, idretts- og kulturtilbud, idrettsanlegg, kulturlokaler, trygge skoleveger, tilgjengeliggjorte boliger m.m.

Allikevel er det viktig å poengtere at det er ikke bare de kommunale virksomheter som bidrar til folkehelsearbeidet. Sør-Varangersamfunnet preges i dag av en svært engasjert befolkning som i stor grad deltar i frivillig arbeid. Det at samfunnet har en så aktiv og levende frivillig sektor spiller en grunnleggende positiv rolle for folkehelsen. Frivilligheten og dugnadsånden i kommunen er på mange måter «limet» i lokalsamfunnene og bidrar til at befolkningen får et godt og aktivt liv.

Folkehelsearbeid for Sør-Varanger kommune:

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller bør derfor være en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Ved gjennomførte referansegrupper og ved innhenting av tilgjengelig statistikk er det identifisert noen områder som er spesielt viktig å løse i kommuneplanperioden. For at folkehelsearbeidet skal lykkes og gi varige resultater vil kommunens barn og ungdom gis en viktig fokus for arbeidet. Dersom en lykkes i arbeidet med våre barn og unge vil det kunne gi positive utfall for identifiserte utfordringer som utdanning, livsstilsrelaterte sykdommer, aktivitet og kosthold. Likevel er det viktig å understreke viktigheten av hele kommuneorganisasjonen skal tenke folkehelse i alt vi gjør og på den måten vil hele kommunesamfunnet berøres av dette arbeidet.

Kommunen bør iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold, fysiske og sosiale miljøer, befolkningens levevaner samt skader og ulykker. Kommunale virksomheter vil i kommuneplanperioden få ansvar for å kartlegge eksisterende folkehelsearbeid, samtidig som at de viser hvordan de kan bli bedre.

Det er viktig å understreke at folkehelsesatsningen er et arbeid som krever kontinuerlig oppfølging og oppdatering. Folkehelsen i kommunesamfunnet vil hele tiden være i endring og det vil derfor være viktig at det hele tiden jobbes for å avdekke folkehelseutfordringer, for deretter å kunne iverksette mer presise folkehelse tiltak.

Et viktig grep for å sikre folkehelsesatsningen Sør-Varanger er at alle kommunale virksomheter og foretak får ansvar for å innarbeide helsefremmende arbeid som en del av virksomhetspraksisen. Dette vil merkes i kommunens som organisasjon og ut i kommunesamfunnet.

Visjon:	
I 2026 preges Sør-Varanger av levende lokalsamfunn med aktive og engasjerte innbyggere og velfungerende og målrettede tjenester	
Delmål	Strategi
Sør-Varanger kommune vil gjøre det attraktivt å ta helsefremmende valg i hverdagen	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med frivillige lag og foreninger om helsefremmende aktiviteter • Alle kommunens institusjoner (barnehager, skoler, SFO og eldrehjem osv.) fremmer fysisk aktivitet og et sunt kosthold • Sikre trygge skoleveger • Redusere behovet for bruk av privatbil • Ha opplevelsesrike grøntareal for barn og unge • Utvikle sosiale møteplasser
En god fysisk og psykisk helse befolkningen	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle Kvellomodellen (Tidlig innsats) • Innarbeide gode rutiner for å avdekke og håndtere mennesker som er utsatt for vold i nære relasjoner. Sør-Varanger kommune skal besitte nødvendig kompetanse for å tilby de som er utsatt for vold i nære relasjoner god bistand • Et større fokus på barn som pårørende • Legge til rette for at eldre kan være mer fysisk aktiv • Bedre tilgjengeligheten til etablerte naturområder gjennom å synliggjøre alle de gode turmulighetene • Det gis en ekstra fokus på helsefremming for barn og ungdom
Har en helsefremmende infrastruktursatsning og arealforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritere helsefremming i de bynære områder og i distriktssentrene • Videreutvikle gode aktivitetsanlegg for barn og ungdom • Legge til rette for gode parkeringsplasser ved idrettsanlegg og ved attraktive turområder • Ha tilrettelagt gode turområder for bevegelseshemmede og andre med spesielle behov • Attraktive idrettsanlegg som er tilgjengelig for alle. • Videreutvikle differensierte boligfelt, tilrettelagt for ulike aldersgrupper og sosiale lag • Gjøre det attraktivt å ta sunne valg i hverdagen
For å dempe veksten i offentlig tjenesteproduksjon innen helse- og omsorgsområdet styrkes det forebyggende og	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunale virksomheter og foretak har systematisk innarbeidet helsefremmede arbeid som en del av virksomhetspraksisen • Gjøre folkehelsevurderinger tilknyttet kommunal saksbehandling

helsefremmende arbeidet	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunale virksomheter har ansvar for å bygge opp kompetanse for helsefremmende arbeid. • Kommunale virksomheter skal systematisk innarbeidet helsefremmende rutiner med oppfølgingsansvar • Stimulere til at eldre kan bo hjemme så lenge som mulig ved at eldre kan bo lengst mulig hjemme i universelt utformet bolig.
Økt vekst og kompetanse gjennom et flerkulturelt samfunn	<ul style="list-style-type: none"> • Tidlig innsats i språk- og samfunnsopplæring • Ivaretagelse og utnyttelse av de ressursene som innvandrene representerer • Videreutvikle flerkulturelle arbeids- og fritidsarenaer

7.6.1 Relevans for arealforvaltning og kommuneplanens arealdel

I arealplanleggingen skal helsefremming i distriktssentrene og i de sentrumsnære områdene prioriteres

Legge til rette for god framkommelighet og tilgjengelighet ved idrettsanlegg og særlige attraktive turområder

Sikre at attraktive grøntareal ikke bebygges

Søke å finne løsninger som bidrar til å redusere bilbruk

7.7 Retningslinjer og mål for kommunal organisering og tjenesteproduksjon

En velfungerende kommuneorganisasjon er et av de viktigste virkemidler for å utvikle Sør-Varanger-samfunnet i samsvar med kommuneplanens mål. Dette gjelder så vel politisk som administrativt. Gjennomføring av planen krever vilje til prioritering, endringsdyktighet, at organisasjonen har den kompetanse som til en hver tid kreves, og at tempo tilpasses de økonomiske realiteter.

Gjennom lovverket styrer Staten hvilke myndighetsoppgaver som skal utføres av det enkelte forvaltningsorgan. Kommunen er pålagt å utføre en rekke kjerneoppgaver som ikke er spesielt omtalt i kommuneplanen. Disse vil likevel komme frem i sektorplaner, handlingsprogram, økonomiplan, årsbudsjett og virksomhetsplaner.

Kommunen er den viktigste tjenesteyter for innbyggerne. Volum og kvalitet på produksjonen får da direkte betydning i den enkeltes hverdag. Samtidig vil det være ulike oppfatninger i befolkningen av hva som bør være et alminnelig servicenivå og om individuelle behov blir dekket. Et for stort gap mellom befolkningens forventninger og kommunens tilbud er kime til frustrasjon og politikerforakt.

Innbyggerne skal ha realistiske forventninger til hva kommunen kan gi av tilbud. Kommunal tjenesteproduksjon må derfor baseres på at brukerne er kjent med hva kommunen kan til-fredsstille av behov.

Sør-Varanger kommune skal legge følgende mål og retningslinjer til grunn for sin organisasjonsutvikling:

Sør-Varanger kommune legger følgende mål og retningslinjer til grunn for sin organisasjonsutvikling:

- Ved en langsiktig og god økonomisk planlegging og ved en reduksjon og omlegging av dagens tjenestenivå skaper et økonomisk overskudd.
- For å være i stand til å iverksette presise folkehelseiltak skal det kontinuerlig jobbes for å avdekke positive og negative sider med lokalsamfunnets folkehelse

<ul style="list-style-type: none">
• For å imøtekomme fremtidens krav til omsorgstjenester med endrede og mer komplekse tjenestebehov må kommunen vurdere et mer fremtidsrettet og moderne sykehjem
<ul style="list-style-type: none">
• Vi skal gjøre de rette tingene på riktig måte og til lavest mulig kostnad
<ul style="list-style-type: none">
• Tjenestene skal minimum oppfylle formelle krav gitt i lov eller forskrift
<ul style="list-style-type: none">
• Styrke brukermedvirkningen i utforming av tjenestene
<ul style="list-style-type: none">
• Det skal utarbeides serviceerklæringer for de enkelte virksomhetsområder
<ul style="list-style-type: none">
• Utnytte IKT som støtte for styring, produksjon og samhandling internt, og i dialog med befolkningen
<ul style="list-style-type: none">
• Økt mål- og resultatstyring
<ul style="list-style-type: none">
• Utvikle helhetssyn og samordningskultur i organisasjonen
<ul style="list-style-type: none">
• Likestilling mellom kjønnene og en aktiv politikk for å integrere funksjonshemmede og personer med fremmed bakgrunn i organisasjonen
<ul style="list-style-type: none">
• En lønnspolitikk som sikrer at kvalifisert personell rekrutteres og beholdes
<ul style="list-style-type: none">
• Avsette ressurser til opplæring og kompetanseheving som gir de ansatte muligheter til å utføre sine oppgaver til beste for lokalsamfunnet
<ul style="list-style-type: none">
• En effektivitet i drift og vedlikehold som utgjør et klart alternativ til konkurranseutsetting
<ul style="list-style-type: none">
• Sør-Varanger kommune skal føre en proaktiv rolle vedrørende ny kommunereform
<ul style="list-style-type: none">
• Kontinuerlig å vurdere interkommunale løsninger og foretaksdannelser, der dette anses fordelaktig og kostnadseffektivt for brukerne
<ul style="list-style-type: none">
• Kommunale virksomheter og foretak har systematisk innarbeidet helsefremmede arbeid som en del av virksomhetspraksisen
<ul style="list-style-type: none">
• Gjøre folkehelsevurderinger tilknyttet kommunal saksbehandling

8.6 Vegne videre

I de foregående kapitler er kommunens politiske visjon, målsettinger og strategier beskrevet. Det er gjort rede for en del rammebetingelser, og gitt en nærmere beskrivelse av de områder som skal ha særlig prioritet. Sammen med de arealmessige rammebetingelser gir disse føringer grunnlaget for kommunens samlede planlegging og langsiktige utvikling.

For at kommuneplanens mål, strategier og tiltak skal gjøres operasjonelle, må disse utvikles og konkretiseres videre gjennom kommunens øvrige plansystem, innenfor det økonomiske og øvrige handlingsrom Sør-Varanger kommune til en hver tid har.

Tidsperspektivet i kommuneplanen er 12 år. I perioden vil det komme innspill om nye tiltak, samtidig som det kan oppstå behov for å endre innbyrdes prioritering og gjennomføringstakt for de oppgaver som er beskrevet i planen. Det blir da viktig å ha en planberedskap og god politisk målstyring som sikrer at kursen alltid innrettes mot å nå hovedmålet. Ved å fange opp endringer og avvik på et tidlig tidspunkt vil kommunen kunne korrigere kursen tidsnok til å kunne iverksette tiltak, og fokus på hovedmålet opprettholdes.

Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan vil utgjøre de viktigste redskap for å binde sammen kommuneplanens langsiktige mål med de kortsiktige tiltak og prioriteringer. Det vil også være nødvendig, med grunnlag i vedtatt kommuneplan, å følge opp enkelte tjenesteområder med mer detaljerte plandokument, som sektor- og handlingsplaner. Her konkretiseres tiltak som gjøres til gjenstand for prioritering i økonomiplanen, både når det gjelder innhold, gjennomføringstempo og kalkulerte kostnader.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Kvamme, Bernt Enhetsleder: Kvamme, Bernt, tlf. 78 97 74 84	Dato: 17.06.2014 00:00
Arkivkode: K2 - L10, GBN - 22/17	Arkivsaksnr.: 13/332
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for plan og samferdsel	065/2014	03.07.2014
Kommunestyret	060/2014	27.08.2014
Kommunestyret	073/2014	29.10.2014
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	013/2014	14.10.2014

DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17 - BEHANDLING ETTER OFFENTLIG ETTERSYN

Vedlagte dokumenter:

Beskrivelse gnr. 22 bnr 17 Rambergheset
Bestemmelser gnr 22 bnr.17 Rambergheset
Rissikovurdering Rambergheset 01.10.2013
13-332-forslag

Dokumenter i saken:

2014012633 INNSPILL TIL DETALJPLAN GBN 22/17
2014010500 VEDR. DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17
2014007784 HØRINGSUTTALELSE - DETALJREGULERING GBN 22/17
RAMBERGNESET
2014007733 UTTALELSE VEDR. OFFENTLIG ETTERSYN DETALJREGULERINGSPLAN
GBN 22/17 RAMBERGNESET
2014007409 SVAR - DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17 - UTLAGT TIL
OFFENTLIG ETTERSYN
2014007295 VEDR. DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17
2014006366 UTTALELSE - DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17
2014006335 DETLAJPLAN GBN 22/17 RAMBERGNESET - UTLAGT TIL OFFENTLIG

ETTERSYN

2014006024 KOMMENTAR TIL DETALJREGULERING GNR 22 BNR 17.
2014005705 UTTAELSE - DETALJREGULERING
2014005188 DETALJPLAN RAMBERGNESET GNR 22 BNR 17 - UTLAGT TIL
OFFENTLIG ETTERSYN

2014001076 MELDING OM VEDTAK FRA UTVALG FOR PLAN OG SAMFERDSEL
16.01.14: DETALJREGULERING GNR 22 BNR 17 RAMBERGNESET,
BRATTLI

2013023272 DETALJREGULERING RAMBERGNESET
2013019610 DETALJREGULERING RAMBERGNESET
2013014699 UTTAELSE VEDR. REGULERING 22/17 RAMBERGNESET PÅ BRATTLI
2013006319 INNSPILL TIL VARSEL OM OPPSTART DETALJREGULERING AV
RAMBERGNESET 22/17 BRATTLI

2013006080 INNSPILL - REGULERINGSPLAN FOR RAMBERGNESET BRATTLI
2013005547 VEDR. OPPSTART AV REGULERINGSPLANARBEID RAMBERGNESET
22/17

2013005424 VARSEL OPPSTART DETALJREGULERING AV RAMBERGNESET 22/17
2013005027 UTTAELSE - OPPSTARTVARSEL FOR DETALJREGULERING -
RAMBERGNESET

2013003133 SPØRSMÅL OM KONSEKVENsutREDNING GNR. 22 BNR. 17
RAMBERGNESET, BRATTLI

2013001169 SPØRSMÅL OM KONSEKVENsutREDNING RAMBERGNESET

Kort sammendrag:

Det er mottatt forslag til detaljregulering for eiendommen gnr 22 bnr 17, "Rambergneset", Brattli i Sør-Varanger.

Eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt til LNF.

Planen ble i sak 005/14 vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn.

Faktiske opplysninger:

Det juridiske utgangspunkt for eiendommer beliggende i LNF-sonen er at disse er omfattet av et bygge- og deleforbud, dersom ikke annet fremgår av plankart og/eller bestemmelser til kommuneplanens arealdel. Det følger imidlertid av Plan –og bygningslovens § 12-3, 2.ledd at alle har rett til å fremme forslag til detaljregulering, og dette skal gis en behandling og vurdering av planmyndigheten/ kommunen.

Om planforslaget;

1. Generelt.

Planområdet er på ca 24 daa. Eiendommen strekker seg fra vannkanten ved Skrukkebukt i Pasvikelva og nordover. Eiendommen grenser mot 4 andre private eiendommer. Eiendommen har adkomst fra kommunal vei via privat eiendom. Området er benevnt som LNF-område i Sør-Varanger kommunes arealplan.

2. Bakgrunn og eierforhold.

Eier og tiltakshavere er Dag Helmer og Maiken Mathisen. Det er planlagt å regulere for fradeling av 8 stk. fritidsboliger på eiendommen. Eiendommen har i dag 1 hovedbygg som er registrert som fritidsbolig, samt tufter av 1 stk. naust ved vannkanten.

3. Saksgang.

Det er gjort en vurdering av konsekvensutredningsplikten av Sør-Varanger kommune for planlagte tiltak på eiendommen. Dette er datert 20.02.2013 med saksnr. 13/332.

Igangsetting av planarbeidet er kunngjort i Sør-Varanger Avis og på Sør-Varanger kommunes nettsider i Februar 2013. Alle naboer og offentlige etater er varslet pr. brev med kart.

Følgende innspill er kommet inn;

- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Datert 02.05.2013.
- Finnmark Fylkeskommune, Areal- og kulturvernavdeling. Datert 02.04.2013.
- Varanger Kraft. Datert 20.03.2013.
- Fylkesmannen i Finnmark. Datert 02.04.2013.
- Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark. Datert 05.04.2013.
- Sametinget. Datert 10.03.201 og 30.07.2013.
- Statens vegvesen. Datert 18.03.2013.

I fbm **offentlig ettersyn** er det kommet inn 7 uttalelser;

Sametinget; ingen merknader.

Finnmark Fylkeskommune, areal og kulturvernavdelingen; ingen merknader

Varanger Kraft; dersom tilretteleggingen medfører økt strømforbruk i området, må nettet forsterkes/ bygges ut. Anleggsbidrag må påregnes.

Statens Vegvesen; ingen merknader.

Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen; Noen bemerkninger i forhold til ordlyd i bestemmelsene.

Anbefaler at det i bestemmelsene til planen blir tatt inn fargevalg og takteking med matt overflate.

Administrasjonens kommentar; foreslår at dette innarbeides.

Skogbrukssjefen i Finnmark; har diverse merknader vedrørende utnyttelse av skogen i området. Merknadene foreslås delvis tatt til følge.

Kjell Ramberg, nabo; diverse bemerkninger som i realiteten ikke berører tiltaket.

Torild Ackermann, nabo; Naboeiendommene benyttes som beite til hester, og det kan påregnes beitedyr i området i fremtida også.

Merknader om eiendomsgrensene i området. Har kommet med ny uttalelse om eiendomsgrensene, slik at dette siste ikke er aktuelt.

1. Forhold til eksisterende planer/vedtak.

Området er definert som LNF-område i arealplan for Sør-Varanger kommune.

2. Beskrivelse av planområdet.

Planområdet omfatter et areal på ca 24 daa, et område bestående av stort sett blandingsskog. Området strekker seg fra Skrukkebukt i sør, og ca. 200m nordover med stigning opp til over kote 35 m.o.h. på det høyeste. Vannflaten ligger på ca. kote 21 m.o.h. Dette er en regulert/oppdemmet del av Pasvikelva med forholdsvis stabil vannstand.

Eiendommen har ikke vært brukt til jordbruk. Det er antakeligvis hugd litt fyringsved opp gjennom årene. Eiendommen er bevokst av blandingsskog med litt åpent areal rundt eksisterende hytte. På denne delen mot sør ligger eksisterende fritidsbolig. Ved vannkanten mot sørøst ligger 1 stk. naust.

3. Beskrivelse av planforslaget.

Det er planlagt å avdele tomter for fritidsboliger/hytter fra hovedeiendom. Det planlegges å fradele 8 nye tomter i tillegg til eksisterende hytte og hovedeiendom. Nye tomter skal ligge på den nordlige delen av eiendommen. Ved å legge de nye hyttene på nordsiden av eksisterende hytte så vil man fortette i dette området og opprettholde et friområde mot vannkanten. I tillegg kan det avsettes båtplass/ankerplass ved eksisterende naust. Område avsatt til fritidsboliger skal ikke komme i konflikt med verneverdig dyre- og planteliv, ikke forurensning til jordbunn, vann eller luft. Det er viktig å vise aktsomhet i forhold til den frie ferdsel langs vannkanten og mulig påvirkninger som dette vil få for landskap, dyre- og planteliv, ev. kulturminner og estetikk. Langs vannkanten til Skrukkebukt vil det båndlegges en sone for kantvegetasjon for å ta hensyn til dette. Resten av planområdet skal være som det er i dag.

Opprettelsen av 8 nye fritidsboliger vil ikke utløse nye krav i forhold til vegstandard eller vesentlig større trafikk enn det allerede er i dag for dagens utkjøring til kommunal veg. Planlagte nye hytter skal ikke legges nærmere enn minimum 70 meter fra kommunal veg. Det er ikke planlagt nye kraftlinjer i området. Reindriften har også uttalt at dette ikke er i konflikt med trekkruiter for rein eller andre aspekter av reindriften siden dette er et område med forholdsvis tett fritidsboligbygging. Det har aldri vært registrert snø- eller jordskred innenfor eller i nærheten av planområdet. Når det gjelder båtplass, så vil ev. nye ankringsplasser komme ved siden av eksisterende tufter av naust, nye naust, og utvide og fortette dette området. Den allmenne ferdselen og miljøpåvirkningen skal ikke forringes vesentlig av dette.

Planforslaget omfatter følgende hovedformål:

- Byggeområde for fritidsboliger.
- LNF, eksisterende hovedeiendom.
- Felles adkomst/vei for hytter.
- Hensynssoner for flom og klimavernområde mot Skrukkebukt-Pasvikelva.

Innspill og planarbeid.

Følgende innspill kom inn og er etterfulgt;

- *Finnmark Fylkeskommune har i sitt innspill oppmerksomme på universell og*

estetisk utforming. Man skal ta hensyn til universell utforming spesielt for fellesarealer og parkeringsplasser. Kulturminnefaglige innspill. Det er vektlagt at det ikke tidligere har vært registrert kulturminnelokaliteter i planområdet. Man gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten for automatisk freda kulturminner ved gjennomføring av tiltak.

I planarbeidet er det tatt hensyn til kantsone langs Pasvikelva hvor tiltak ikke tillates og bruk er regulert. Hyttetomtene er fortettet i forhold til eksisterende bebyggelse. Det skal tilstrebes å legge til rette for gode tilgjengelige felles områder så godt som det lar seg gjøre. Fritidsboliger med kun 1 bruksenhet er unntatt krav om tilgjengelig boenhet. Det er ikke planlagt fritidsboliger med flere bruksenheter. Derfor tas det ingen spesielle hensyn til universell utforming av fellesarealer og parkering.

4. Konsekvenser av tiltaket.

Forurensing.

Det er ikke offentlig vann- og avløpsnett i området. Derfor må det tas spesielt hensyn til god kontroll med avfall og avløp fra hytter. Dette vil bli ivarettatt ved søknad om utslippstillatelse og forurensingsforskriften.

Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger.

Varanger Kraft har ingen innvendinger til kraftkapasiteten i området. Ved gjennomføring av tiltak skal Varanger Kraft kontaktes for planlegging av nødvendig el.krafttilgang.

Det legges opp til tillatt innlagt elektrisitet. I Finnmark er det god tilgang på miljøvennlig og fornybar energi fra vannkraftverk. For øvrig er man nødt til følge gjeldende plan- og bygningslov hvor krav til energibruk og energiløsninger er behørig belyst. En økning i antall hytter vil nødvendigvis føre til noe økning av bruk av infrastruktur som vei og elektrisitet. Tiltak vil nødvendigvis gi en liten økning i persontrafikk og biltrafikk fra hytter til hovedvei og persontrafikk ned til Pasvikelva. Det er opparbeidede sti ned til elva som skal brukes. Nye stier er det ikke behov for å opparbeide. Hver ny hytte vil få egen parkeringsplass inne på eiendommen ved siden av hytten.

Kulturminner og kulturmiljø.

Planområdet er befart av Sametinget den 11.07.2013 for undersøkelse av mulige kulturminner. Det ble ikke funnet noen automatisk fredete kulturminner. Sametinget har derfor ingen merknader til søknaden. Det er lagt inn varsomhetsbestemmelse i tilfellet man

ved gjennomføring av tiltak oppdager vernverdige kulturminner.

Naturens mangfold (dyre- og planteliv).

Det er i dag forholdsvis liten ferdsel langs Pasvikelva. Det opprettes en hensynsone (kantsone) langs Pasvikelva på ca. 30 m bredde. Dette for å ivareta det biologiske mangfoldet langs elvebredden. Planlagt ny bruk for fritidsboliger vil ikke berøre kantsoner siden det er trukket bort fra elva. Siden den freda arten Marisko er påvist i nærheten av området så er det lagt inn en varsomhetsbestemmelse i forbindelse med ev. oppdagelse av nye forekomster av Marisko. Da skal all arbeid skal stanses umiddelbart og Direktoratet for naturforvaltning samt Fylkesmannen skal varsles umiddelbart.

Landskap.

Det vil ved oppsetting av hytter nødvendigvis gjøres noe terrenginngrep. Dette i forbindelse med selve bygningen, samt nødvendig parkering for brukere. Det samme gjelder for parkeringsplass. Ved å samle hyttene, så vil man kunne lage felles vei, få samlet naturinngrep i terrenget, samt fortettet bygningsmassen. Plassering av ev. bygninger og parkering legges i området hvor det er best i forhold til sol, utsikt og helning på terrenget. Dette i samråd med Miljøverndepartementets retningslinje T-5/93. Ingen nye tomter plasseres i brattere terreng enn med fall 1:4.

Sikring av jordressurser.

All skog i Sør-Varanger er skogbruksloven verneskog. Derfor skal det tilstrebes å bevare skogen som klimavern for bebyggelse. Spesielt skog ned mot elvebredden skal beholdes. Det har ikke vært jordbruk på planområdet. Foreliggende registreringer gir ingen indikasjoner på at planlagte utbygginger vil berører geologiske- eller naturverdier.

Samisk natur- og kulturgrunnlag (vurdering i fht Finnmarksloven §4).

Det har ikke vært registrert noen spesiell samisk aktivitet i området ved Brattli. Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark har ingen merknader til planlagt tiltak da det ligger i umiddelbar nærhet til eksisterende bebyggelse.

Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen.

Dette tiltaket berører i liten grad befolkningens helse og helsens fordeling. Det vil ikke legges noen spesielle føringer for dette i denne planen.

Tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelvegnett.

Det er ikke krav om tilgjengelig boenhet eller universell utforming for fritidsboliger med en bruksenhet som det er planlagt her. Men det planlegges å tilstrebe god tilgjengelighet. Det er ingen gang- og sykkelveger i nærheten av området. Det skal være tilgjengelighet mellom hytter ned til vannet og via felles veg og eksisterende sti. God tilgjengelighet må veies opp mot inngrep i landskapet og her er det ønskelig å ha minst mulig inngrep pga. hensynssone mot elva og at området ligger i verneskog.

Kriminalitetsforebygging.

Tiltaket er lagt inn i eksisterende område for fritidsboliger og bolig. Det er ingen spesielle tiltak som legges inn i planen. Det er opp til eiere å gjøre vurderinger rundt dette i forbindelse med egen bygg og eiendommer.

Beredskap og ulykkesrisiko (ROS-analyse).

Det er ingen spesielle flomutsatte områder langs Pasvikelva, men det er avsatt en hensynssone på 30 meter fra elva som også vil fungere som ev. reguleringssone for kraftverk.

Det er utført en ROS-analyse som er vedlagt denne planen.

Risiko ved havstigning.

Planområdet ligger langt over havnivå og vil ikke bli påvirket av en ev. havstigning. Kotehøyde for Pasvikelva her er på ca. 21 m.o.h.

Barn og unges oppvekstvilkår.

Barn og unges oppvekstvilkår blir ikke tatt hensyn til spesielt i denne planen. Men det vil være gode forhold for både barn og unge til utfoldelse i den omkringliggende naturen både fysisk og psykisk.

Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Nye bygninger skal utformes etter bestemmelser i kommuneplanen for arkitektonisk og estetisk utforming. Dvs. at de skal underordne seg landskapet på en slik måte at de ikke bryter med horisontlinjer (åsprofiler, bakkekanter) eller kommer i konflikt med andre markerte landskapstrekk. Møneretning skal fortrinnsvis følge terrengkoter. Det er åpnet for at mønehøyde er økt med 1 meter fra 5m i bestemmelser kommunal arealplan, til 6m i denne planen. Dette fordi det i området er høyvokst skog som vil skjule bygg bedre og slik at man kan tilpasse seg skrånende terreng bedre. Fargebruken skal være nøktern med vekt på jordfarger.

Forhold til konsekvensutredning.

Sør-Varanger kommune har i sin overordnede arealplan definert dette som et LNF-område. Sør-Varanger kommune har kommet fra til at det ikke er krav om konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredning. Se vurdering datert 20.02.2013 med saksnr. 13/332.

Forholdet til naturmangfoldloven.

Søknaden skal også vurderes etter Naturmangfoldloven og særlig etter §§ 8 – 12,

hvor forvaltningen i sine vedtak plikter å redegjøre for og synliggjøre kunnskapen og

virkningene tiltak kan få for naturmangfoldet. Gjennom søk i Artsdatabanken med tilliggende databaser og kommunens egen biologisk mangfold registrering fra 2005, er det ikke registrert forekomst av truede arter eller naturtyper, eller naturmangfold for øvrig som vurderes til å ta særlig skade av tiltaket, og i dette tilfellet vurderes kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet som tilstrekkelig til at tiltaket kan gjennomføres. Det er for øvrig registrert den freda planten Marisko i Koppervika ca. 1,5 km unna. Derfor er det ført inn aktsomhetsbestemmelse i bestemmelsene for detaljplanen.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle

deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling: Ingen spesielle.

Infrastruktur: ingen spesielle. Men vedtakelse og senere utbygging av planer etter Plan og bygningsloven har innvirkning i fht punktene næringsutvikling og infrastruktur.

Barn og ungdom: Ingen spesielle.

Kompetansebygging: Ingen spesielle.

Økonomi: Ingen spesielle.

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov: Det er ikke krav til UU i fritidsboliger med 1 bruksenhet. Forholdet ivaretas for øvrig av teknisk forskrift til Plan og bygningsloven (TEK 10)

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Med medhold i Plan –og bygningslovens § 12-12 vedtar Sør-Varanger Kommunestyre ”detaljplan for Rambergneset, gnr. 22 bnr 17, Brattli”, planid 2013014, revidert 15.06.14.

Behandling 03.07.2014 Utvalg for plan og samferdsel

Saksordfører:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

UFPS sitt vedtak i sak 065/2014:

Utvalg for plan og samferdsel avgir følgende innstilling til kommunestyret:

Med medhold i Plan –og bygningslovens § 12-12 vedtar Sør-Varanger Kommunestyre ”detaljplan for Rambergneset, gnr. 22 bnr 17, Brattli”, planid 2013014, revidert 15.06.14.

Behandling 27.08.2014 Kommunestyret

Saksordfører:

Uavhengig representant Knut Mortensen fremmet følgende utsettelsesforslag:

Saken utsettes. Dette er en sak som skal forelegges Rådet for likestilling av funksjonshemmede. Vurdering i forhold til universell utforming er gjort i saksutredningen, men uten at rådet for likestilling har fått seg forelagt saken. Dette er svært beklagelig og anses som en saksbehandlingsfeil.

Det vises for øvrig til Finnmark fylkeskommune sin uttalelse i saken, angående universell utforming.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

KST sitt vedtak i sak 060/2014:

Saken utsettes. Dette er en sak som skal forelegges Rådet for likestilling av funksjonshemmede. Vurdering i forhold til universell utforming er gjort i saksutredningen, men uten at rådet for likestilling har fått seg forelagt saken. Dette er svært beklagelig og anses som en saksbehandlingsfeil.

Det vises for øvrig til Finnmark fylkeskommune sin uttalelse i saken, angående universell utforming.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Beskrivelse for Detaljplan Rambergneset på Brattli i Sør-Varanger kommune gnr. 22 bnr. 17.

Planbeskrivelse

Dato; 22.10.2013

PlanID: **2013014**

Revisjon 15.06.14.

1. Generelt.

Planområdet er på ca 24 daa. Eiendommen strekker seg fra vannkanten ved Skrukkebukt i Pasvikelva og nordover. Eiendommen grenser mot 4 andre private eiendommer.

Eiendommen har adkomst fra kommunal vei via privat eiendom. Området er benevnt som LNF-område i Sør-Varanger kommunes arealplan.

2. Bakgrunn og eierforhold.

Eier og tiltakshavere er Dag Helmer og Maiken Mathisen. Det er planlagt å regulere for fradeling av 8 stk. fritidsboliger på eiendommen.

Eiendommen har i dag 1 hovedbygg som er registrert som fritidsbolig, samt tufter av 1 stk. naust ved vannkanten.

3. Saksgang.

Det er gjort en vurdering av konsekvensutredningsplikten av Sør-Varanger kommune for planlagte tiltak på eiendommen. Dette er datert 20.02.2013 med saksnr. 13/332.

Igangsetting av planarbeidet er kunngjort i Sør-Varanger Avis og på Sør-Varanger kommunes nettsider i Februar 2013. Alle naboer og offentlige etater er varslet pr. brev med kart.

Følgende innspill er kommet inn;

- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Datert 02.05.2013.
- Finnmark Fylkeskommune, Areal- og kulturvern avdeling. Datert 02.04.2013.
- Varanger Kraft. Datert 20.03.2013.
- Fylkesmannen i Finnmark. Datert 02.04.2013.
- Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark. Datert 05.04.2013.
- Sametinget. Datert 10.03.201 og 30.07.2013.
- Statens vegvesen. Datert 18.03.2013.

4. Forhold til eksisterende planer/vedtak.

Området er definert som LNF-område i arealplan for Sør-Varanger kommune. Det er ikke tillatt med bebyggelse.

5. Beskrivelse av planområdet.

Planområdet omfatter et areal på ca 24 daa, et område bestående av stort sett blandingskog. Området strekker seg fra Skrukkebukt i sør, og ca. 200m nordover med stigning opp til over kote 35 m.o.h. på det høyeste. Vannflaten ligger på ca. kote 21 m.o.h. Dette er en regulert/oppdemmet del av Pasvikelva med forholdsvis stabil vannstand.

Eiendommen har ikke vært brukt til jordbruk. Det er antakeligvis hugd litt fyringsved opp gjennom årene. Eiendommen er bevokst av blandingskog med litt åpent areal rundt eksisterende hytte. På denne delen mot sør ligger eksisterende fritidsbolig. Ved vannkanten mot sørøst ligger 1 stk. naust.

6. Beskrivelse av planforslaget.

Det er planlagt å avdele tomter for fritidsboliger/hytter fra hovedeiendom. Det planlegges å fradele 8 nye tomter i tillegg til eksisterende hytte og hovedeiendom. Nye tomter skal ligge på den nordlige delen av eiendommen. Ved å legge de nye hyttene på nordsiden av eksisterende hytte så vil man fortette i dette området og opprettholde et friområde mot vannkanten. I tillegg kan det avsettes båtplass/ankerplass ved eksisterende naust. Område avsatt til fritidsboliger skal ikke komme i konflikt med verneverdig dyre- og planteliv, ikke forurensning til jordbunn, vann eller luft. Det er viktig å vise aktsomhet i forhold til den frie ferdsel langs vannkanten og mulig påvirkninger som dette vil få for landskap, dyre- og planteliv, ev. kulturminner og estetikk. Langs vannkanten til Skrukkebukt vil det båndlegges en sone for kantvegetasjon for å ta hensyn til dette. Resten av planområdet skal være som det er i dag.

Opprettelsen av 8 nye fritidsboliger vil ikke utløse nye krav i forhold til vegstandard eller vesentlig større trafikk enn det allerede er i dag for dagens utkjøring til kommunal veg. Planlagte nye hytter skal ikke legges nærmere enn minimum 70 meter fra kommunal veg. Det er ikke planlagt nye kraftlinjer i området. Reindriften har også uttalt at dette ikke er i konflikt med trekkruter for rein eller andre aspekter av reindriften siden dette er et område med forholdsvis tett fritidsboligbygging. Det har aldri vært registrert snø- eller jordskred innenfor eller i nærheten av planområdet. Når det gjelder båtplass, så vil ev. nye ankringsplasser komme ved siden av eksisterende tufter av naust, nye naust, og utvide og fortette dette området. Den allmenne ferdselen og miljøpåvirkningen skal ikke forringes vesentlig av dette.

Planforslaget omfatter følgende hovedformål:

- Byggeområde for fritidsboliger.
- LNF, eksisterende hovedeiendom.
- Felles adkomst/vei for hytter.
- Hensynssoner for flom og klimavernområde mot Skrukkebukt-Pasvikelva.

Innspill og planarbeid.

Følgende innspill kom inn og er etterfulgt;

- *Finnmark Fylkeskommune har i sitt innspill oppmerksomme på universell og estetisk utforming. Man skal ta hensyn til universell utforming spesielt for fellesarealer og parkeringsplasser. Kulturminnefaglige innspill. Det er vektlagt at det ikke tidligere har vært registrert kulturminnelokaliteter i planområdet. Man gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten for automatisk freda kulturminner ved gjennomføring av tiltak.*
I planarbeidet er det tatt hensyn til kantsone langs Pasvikelva hvor tiltak ikke tillates og bruk er regulert. Hyttetomtene er fortettet i forhold til eksisterende bebyggelse. Det skal tilstrebes å legge til rette for gode tilgjengelige felles områder så godt som det lar seg gjøre. Fritidsboliger med kun 1 bruksenhet er unntatt krav om tilgjengelig boenhet. Det er ikke planlagt fritidsboliger med flere bruksenheter. Derfor tas det ingen spesielle hensyn til universell utforming av fellesarealer og parkering.
- *Fylkesmannen i Finnmark har generelle innspill for reguleringsplan. Herunder er det lagt vekt på estetikk, grad av utnytting, terrengtilpasning, hyttetomta, universell utforming, friluftsliv, radon, verneskog, utbygging langs vassdrag og naturmangfoldloven. Det legger også spesielt vekt på vassdrag (Pasvikelva) og biologisk mangfold langs sjø- og vassdrag samt ROS-analysen som skal utarbeides i forkant av reguleringen.*
I planarbeidet er det lagt inn føringer for estetikk, grad av utnytting, tilgang til friområder, vegetasjonsbevaring, terrengtilpasning og tilgjengelighet til vassdrag. Bevaring av kantområder er avsatt langs Pasvikelva med hensynssone. Det er

utarbeidet en ROS-analyse. Aktuelle hensynssoner er hensyntatt i beskrivelse, bestemmelser og avmerket på plankart. I forbindelse med radonfare så er dette i varetatt i Plan- og bygningsloven for nye bygg.

- *Sametinget har etter befaring foretatt i Juli 2013, ingen merknader til planarbeidet. Man gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten for automatisk freda kulturminner ved gjennomføring av tiltak.*
- Alle de ovenstående etater gjør oppmerksom på aktsomhetsregelen i forbindelse med gjennomføring av planen og ev. oppdagelsen av nye kulturminner. Dette er tatt med i reguleringsbestemmelsene.
- *NVE, Norges vassdrags- og energidirektorat ber om at det tas hensyn til følgende; kantsoner langs vassdrag, flom og skredfare og energianlegg i området.*
I planarbeidet er det satt av hensynssone langs Pasvikelva for biologisk mangfold og flomvern samt at all bebyggelse er lagt langt over sone for regulering av tappevann for vannkraftverket ved Boris Gleb.
- *Varanger Kraft ber oss ta hensyn til eksisterende lavspentlinje, og ber tiltakshavere å ta kontakt ved gjennomføring av planen.* Linjen er tatt hensyn til og nødvendige tiltak er beskrevet i planen.
- *Reindriftsforvaltningen Øst Finnmark har ingen spesielle merknader til dette reguleringsplanarbeidet, da dette er i et eksisterende privat bolig- og fritidsboligområde.*
- *Statens vegvesen påpeker har ingen innspill eller merknader til varselet.*
- *Sør-Varanger kommune har følgende innspill; det er ikke behov for konsekvensutredning, hensynssone langs Pasvikelva, Naust og kaiområdet planlegges samlet, stående skog innenfor planområdet samt at generelle punkter som forurensing, transportbehov, etc. belyses.* Det er i planarbeidet tatt hensyn til kantsone langs Pasvikelva, naust og kaiområde er samlet samt at eksisterende skog skal beholdes i størst mulig grad. De generelle punktene som også er felles for flere offentlige etater er belyst i denne beskrivelsen, bestemmelse, plankart og ROS-analysen.

6.1. Offentlig ettersyn.

I fbm offentlig ettersyn er det kommet inn 7 uttalelser;

Sametinget; ingen merknader.

Finnmark Fylkeskommune, areal og kulturvernavdelingen; ingen merknader

Varanger Kraft; dersom tilretteleggingen medfører økt strømforbruk i området, må nettet forsterkes/ bygges ut. Anleggsbidrag må påregnes.

Statens Vegvesen; ingen merknader.

Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen; Noen bemerkninger i forhold til ordlyd i bestemmelsene.

Anbefaler at det i bestemmelsene til planen blir tatt inn fargevalg og taktekking med matt overflate.

Administrasjonens kommentar; foreslår at dette innarbeides.

Skogbrukssjefen i Finnmark; har diverse merknader vedrørende utnyttelse av skogen i området. Merknadene foreslås delvis tatt til følge.

Kjell Ramberg, nabo; diverse bemerkninger som i realiteten ikke berører tiltaket.

Torild Ackermann, nabo; Naboeiendommene benyttes som beite til hester, og det kan påregnes beitedyr i området i fremtida også.
Merknader om eiendomsgrensene i området. Har kommet med ny uttalelse om eiendomsgrensene, slik at dette siste ikke er aktuelt.

7. Konsekvenser av tiltaket.

Forurensing.

Det er ikke offentlig vann- og avløpsnett i området. Derfor må det tas spesielt hensyn til god kontroll med avfall og avløp fra hytter. Dette vil bli ivaretatt ved søknad om utslippstillatelse og forurensingsforskriften.

Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger.

Varanger Kraft har ingen innvendinger til kraftkapasiteten i området. Ved gjennomføring av tiltak skal Varanger Kraft kontaktes for planlegging av nødvendig el.krafttilgang. Det legges opp til tillatt innlagt elektrisitet. I Finnmark er det god tilgang på miljøvennlig og fornybar energi fra vannkraftverk. For øvrig er man nødt til følge gjeldende plan- og bygningslov hvor krav til energibruk og energiløsninger er behørig belyst. En økning i antall hytter vil nødvendigvis føre til noe økning av bruk av infrastruktur som vei og elektrisitet. Tiltak vil nødvendigvis gi en liten økning i persontrafikk og biltrafikk fra hytter til hovedvei og persontrafikk ned til Pasvikelva. Det er opparbeidede sti ned til elva som skal brukes. Nye stier er det ikke behov for å opparbeide. Hver ny hytte vil få egen parkeringsplass inne på eiendommen ved siden av hytten.

Kulturminner og kulturmiljø.

Planområdet er befart av Sametinget den 11.07.2013 for undersøkelse av mulige kulturminner. Det ble ikke funnet noen automatisk fredete kulturminner. Sametinget har derfor ingen merknader til søknaden. Det er lagt inn varsomhetsbestemmelse i tilfellet man ved gjennomføring av tiltak oppdager vernverdige kulturminner.

Naturens mangfold (dyre- og planteliv).

Det er i dag forholdsvis liten ferdsel langs Pasvikelva. Det opprettes en hensynsone (kantsone) langs Pasvikelva på ca. 30 m bredde. Dette for å ivareta det biologiske mangfoldet langs elvebredden. Planlagt ny bruk for fritidsboliger vil ikke berøre kantsoner siden det er trukket bort fra elva. Siden den freda arten Marisko er påvist i nærheten av området så er det lagt inn en varsomhetsbestemmelse i forbindelse med ev. oppdagelse av nye forekomster av Marisko. Da skal all arbeid skal stanses umiddelbart og Direktoratet for naturforvaltning samt Fylkesmannen skal varsles umiddelbart.

Landskap.

Det vil ved oppsetting av hytter nødvendigvis gjøres noe terrenginngrep. Dette i forbindelse med selve bygningen, samt nødvendig parkering for brukere. Det samme gjelder for parkeringsplass. Ved å samle hyttene, så vil man kunne lage felles vei, få samlet naturinngrep i terrenget, samt fortettet bygningsmassen. Plassering av ev. bygninger og parkering legges i området hvor det er best i forhold til sol, utsikt og helning på terrenget. Dette i samråd med Miljøverndepartementets retningslinje T-5/93. Ingen nye tomter plasseres i brattere terreng enn med fall 1:4.

Sikring av jordressurser.

All skog i Sør-Varanger er verneskog. Derfor skal det tilstrebes å bevare skogen som klimavern for bebyggelse. Spesielt skog ned mot elvebredden skal beholdes. Det har ikke vært jordbruk på planområdet. Foreliggende registreringer gir ingen indikasjoner på at planlagte utbygginger vil berører geologiske- eller naturverdier.

Samisk natur- og kulturgrunnlag (vurdering i fht Finnmarksloven §4).

Det har ikke vært registrert noen spesiell samisk aktivitet i området ved Brattli.

Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark har ingen merknader til planlagt tiltak da det ligger i umiddelbar nærhet til eksisterende bebyggelse.

Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen.

Dette tiltaket berører i liten grad befolkningens helse og helsens fordeling. Det vil ikke legges noen spesielle føringer for dette i denne planen.

Tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelvegnett.

Det er ikke krav om tilgjengelig boenhet eller universell utforming for fritidsboliger med en bruksenhet som det er planlagt her. Men det planlegges å tilstrebe god tilgjengelighet. Det er ingen gang- og sykkelveger i nærheten av området. Det skal være tilgjengelighet mellom hytter ned til vannet og via felles veg og eksisterende sti. God tilgjengelighet må veies opp mot inngrep i landskapet og her er det ønskelig å ha minst mulig inngrep pga. hensynssone mot elva og at området ligger i verneskog.

Kriminalitetsforebygging.

Tiltaket er lagt inn i eksisterende område for fritidsboliger og bolig. Det er ingen spesielle tiltak som legges inn i planen. Det er opp til eiere å gjøre vurderinger rundt dette i forbindelse med egen bygg og eiendommer.

Beredskap og ulykkesrisiko (ROS-analyse).

Det er ingen spesielle flomutsatte områder langs Pasvikelva, men det er avsatt en hensynssone på 30 meter fra elva som også vil fungere som ev. reguleringssone for kraftverk.

Det er utført en ROS-analyse som er vedlagt denne planen.

Risiko ved havstigning.

Planområdet ligger langt over havnivå og vil ikke bli påvirket av en ev. havstigning.

Kotehøyde for Pasvikelva her er på ca. 21 m.o.h.

Barn og unges oppvekstvilkår.

Barn og unges oppvekstvilkår blir ikke tatt hensyn til spesielt i denne planen. Men det vil være gode forhold for både barn og unge til utfoldelse i den omkringliggende naturen både fysisk og psykisk.

Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Nye bygninger skal utformes etter bestemmelser i kommuneplanen for arkitektonisk og estetisk utforming. Dvs. at de skal underordne seg landskapet på en slik måte at de ikke bryter med horisontlinjer (åsprofiler, bakkekanter) eller kommer i konflikt med andre markerte landskapstrekk. Møneretning skal fortrinnsvis følge terrengkoter. Det er åpnet for at mønehøyde er økt med 1 meter fra 5m i bestemmelser kommunal arealplan, til 6m i denne planen. Dette fordi det i området er høyvokst skog som vil skjule bygg bedre og slik at man kan tilpasse seg skrånende terreng bedre. Fargebruken skal være nøktern med vekt på jordfarger.

Forhold til konsekvensutredning.

Sør-Varanger kommune har i sin overordnede arealplan definert dette som et LNF-område. Sør-Varanger kommune har kommet fra til at det ikke er krav om konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredning. Se vurdering datert 20.02.2013 med saksnr. 13/332.

Forholdet til naturmangfoldloven.

Søknaden skal også vurderes etter Naturmangfoldloven og særlig etter §§ 8 – 12, hvor forvaltningen i sine vedtak plikter å redegjøre for og synliggjøre kunnskapen og virkningene tiltak kan få for naturmangfoldet. Gjennom søk i Artsdatabanken med tilliggende databaser og kommunens egen biologisk mangfold registrering fra 2005, er det ikke registrert forekomst av truede arter eller naturtyper, eller naturmangfold for øvrig som vurderes til å ta særlig skade av tiltaket, og i dette tilfellet vurderes kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet som tilstrekkelig til at tiltaket kan gjennomføres. Det er for øvrig registrert freda Marisko i Koppervika ca. 1,5 km unna. Derfor er det ført inn aktsomhetsbestemmelse i bestemmelsene for detaljplanen.

Forslagstiler: Dag Helmer og Maiken Mathisen
Planforslag: Fiskebeck Prosjekt AS

Bestemmelser detaljplan for eiendom på Rambergneset, gnr: 22, bnr: 17, Brattli i Sør-Varanger.

Dato: 22.10.2013

Revidert: 15.06.2014

Planid: **2013014**

I

Det regulerte området, som på plankartet er avgrenset med reguleringsgrense, ligger i LNF-sonen i kommuneplan for Sør-Varanger kommune.

II

I henhold til Plan- og Bygningslovens § 12-7 gjelder disse bestemmelsene for det regulerte området.

III

I henhold til Plan- og Bygningslovens § 12-5 er området regulert til:

- 1 Felles bestemmelser
- 2 Område for bebyggelse og anlegg, §12-5. Nr. 1.
  - 2.1 Generelle bestemmelser
  - 2.2 Fritidsbebyggelse FF (1 – 8)
  - 2.3 Naust U/N/B.
- 3 Samferdsel og teknisk infrastruktur, §12-5. Nr. 2.
  - 3.1 Kjøreveg.
- 4 LNFR-område, §12-5. Nr. 5.
  - 4.1 Område for LNFR-areal.
- 5 Hensynssoner, §12-6.
  - 5.1 Bevaring naturmiljø

IV

I henhold til Plan- og Bygningslovens gis følgende bestemmelser om bruk og utforming av arealer og bygninger innenfor planområdet:

1 Felles bestemmelser

- a) Det tillates innlagt vann og elektrisitet i området.
- b) Det tillates ikke utfyllt eller lagret løsmasser, sprengstein, materialer og lignende innenfor byggeområde og klimasone, hverken midlertidig eller permanent.
- e) Det vil kun være tillatt med tynningshogst i byggeområde. ~~I de andre områdene er det ikke tillatt med hogst.~~ Hogst utover dette skal skje i samråd med grunneier, hytteforening etc. Snauhogst tillates ikke.
- d) Skulle det under arbeidet komme frem gjenstander eller andre spor som indikerer eldre tids aktiviteter i planområdet, må arbeidet umiddelbart stanses og Finnmark Fylkeskommune og Sametinget varsles, jfr. Lov om Kulturminner av 1978, §8 (kulturminneloven).
- e) Skulle det i forbindelse med terrenginngrep bli påvist nye voksesteder for Marisko, skal arbeidet stanses og melding om dette sendes Direktoratet for naturforvaltning med kopi til Fylkesmannen i Finnmark.
- f) **Det kan påregnes beitedyr innenfor planområdet.**
- g) Etter at planen er vedtatt er det ikke tillatt med bygging, anleggsvirksomhet eller annen drift som er i strid med planen.

2 Område for bebyggelse og anlegg, §12-5. Nr. 1.

2.1 Generelle bestemmelser

- a) For byggeområdene gjelder at alle inngrep i grunnen skal gjøres så skånsomt som mulig. Omfanget av terrenginngrep i form av skjæringer og fyllinger skal unngås.
- b) Med søknad om byggetillatelse skal det medfølge situasjonsplan som viser byggenes plassering på området.
- c) Det tillates ikke oppsatt gjerder rundt hytter.
- d) Jordmasser som blir tatt opp ved tilrettelegging for bygging eller anlegg, skal i så stor grad som mulig gjenbrukes.
- e) Utfyllinger med større høyde en 0,75 m over eksisterende terreng er ikke tillatt, utfyllinger tillates likevel bare i de tilfeller hvor dette er nødvendig for å plassere bygningene bedre i terrenget.

2.2 Fritidsbebyggelse FF (1 – 8)

- a) På hver tomt er det tillatt å bygge 1 stk. hytte med tilhørende badstu og uthus. Totalt 3 bygg. *Hyttene skal males/ beises i nøytrale jordfarger.*
- b) Samlet bebygd areal (BYA) skal ikke overstige 150 m² for hver tomt.
- c) Det skal utarbeides adkomstvei og parkeringsplass. Adkomstvei og parkeringsplasser skal være ferdigstilt før utbygging av hyttene mv kan igangsettes. Parkering til hver hytte vil være innenfor egen tomtegrense.
- d) Hyttene skal ha 1 etasje eller 1 ½ etasje.
- e) Taket skal være saltak med vinkel mellom 21 og 36°. Mønehøyde skal ikke overstige 6,0 meter. Møneretningen skal tilpasses slik at de ikke blir dominerende i terrenget. *Taktekking skal ha matt overflate.*
- f) Hyttetomtene (F1-F8) får parkering ved hytten med avkjøring fra felles veg.
- h) Nye tomtegrenser er regulert inn. Fradelingen til fritidsboliger skal skje som vist i plankartet som eiendomstomter.

2.3 Naust U/N/B.

- a) Dette er område for tidligere og planlagte ny naust samt oppankringsplass for elvebåter. Det har tidligere vært naust på området.
- b) Ved eksisterende tufter for gammelt naust kan det bygges 2 nye naust tilhørende eksisterende hytte og nye planlagte hyttene. Det tillates ankringsplass med landanlegg for nye hytter.
- c) Møneretning og utforming må tilpasses eksisterende naust ved nabotomt. Naustene skal være maksimalt 15 m² bebygd areal og maks. 4 m mønehøyde. *Nye naust kan ha to brukere for å effektivisere materialbruk og bruksareal.*

3 Samferdsel og teknisk infrastruktur, §12-5. Nr. 2.

3.1 Kjøreveg.

- a) Dette er eksisterende og nye private veger til benyttelse for eksisterende og nye hytter.

4 LNFR-område, §12-5. Nr. 5.

4.1 Område for LNFR-areal.

- a) Dette er område som omfatter avgivereiendom, dvs. gnr.22, bnr.17. Byggetiltak i området tillates etter søknad. Samlet bebygd areal (BYA) skal ikke overskride 200 m²

5 Hensynssoner, §12-6.

5.1 Bevaring naturmiljø

- a) Dette er område som ligger langs Pasvikelva(Skrukkebukt). Krattskog /vegetasjonsbelte og biologisk mangfold langs elva skal beholdes.
- b) I dette området er det ikke tillat med noen form for bygge- og anleggsvirksomhet, eller andre terrenginngrep.
- c) Det er ikke lov med noen form for vedhugst, tynningshogst eller annen forpleining, annet enn å opprettholde det som eksisterer i dag. Dette gjelder også eksisterende bygninger og anlegg.

RISIKOVURDERINGSSKJEMA - Samfunnssikkerhet og beredskap

– Sjekkliste arealplanlegging. Dato: 01.10.2013

Prosjekt/plan/sak:	Eiendom 22/17, Rambergneset, Sør-Varanger kommune.
--------------------	--

Naturbasert sårbarhet	Kontroll	Dato	Sign.
a) Er det i planområdet fare mht. snøskred? (www.skrednett.no)	IA	01.10.13	J-ÅM
b) Er det i planområdet fare mht. kvikkleireskredd? (www.skrednett.no)	Ok	01.10.13	J-ÅM
c) Er det i planområdet fare mht. jordskred? (www.skrednett.no)	Ok	01.10.13	J-ÅM
d) Er det i planområdet fare mht. flom? (http://www.nve.no/)	Ok	01.10.13	J-ÅM
e) Er det i planområdet fare mht. radon? (http://radon.nrpa.no/)	UN	01.10.13	J-ÅM
f) Er det i planområdet fare mht. spesielle værforhold? (lokale fenomener)	OK	01.10.13	J-ÅM

Virksomhetsbasert sårbarhet			
a) Er det i planområdet fare mht. elektromagnetisk felt fra kraftledninger? (http://www.stralevernet.no/)	OK	01.10.13	J-ÅM
b) Medfører planforslaget risiko (ulykker, støy, støv, etc.) i forbindelse med nærhet til veitrafikk/transportnett, skipstrafikk/kaianlegg, luftfart/flyplasser?	OK	01.10.13	J-ÅM
c) Er det i planområdet fare mht. industrianlegg - brann/eksplosjon, virksomheter hvor kjemikalieutslipp og andre forurensninger kan forekomme, lagringsplasser (industrianlegg, havner, bensinstasjoner) hvor farlige stoffer lagres?	IA	01.10.13	J-ÅM

- OK= sjekket og i orden.
- UN= utredes nærmere i byggeprosessen
- IA= ikke aktuell i denne saken
- SK= se kommentar i vedlegg til sjekklista

Det er gjort en enkel vurdering av risiko på grunnlag av Fylkesmannens skjema. Følgende punkter er det ikke definert noen risiko i forhold til:

- Snøskred
- Spesielle værforhold
- Elektromagnetiske felt fra kraftledninger
- Industrianlegg og fareforhold fra disse

ROS-vurdering

Det er foretatt en ROS-analyse i forbindelse med planleggingen. Analysen er foretatt etter skjema utarbeidet av Fylkesmannen og Direktoratet for sivilt beredskap (DSB`s) manualer og veiledere

Analysen tar kun utgangspunkt i ting som man forventer kan skje i fremtid.

ROS-analysen bidrar til planlegging og tiltak for å skape et trygt og godt miljø og har beredskap for effektivt å møte kriser. Dette forutsetter blant annet kjennskap til risikofaktorer for liv, miljø og materielle verdier. Det forutsetter videre kjennskap til egne sterke og svake sider knyttet til evne og mulighet for å forebygge at uønskede hendelser inntreffer og evne til å redusere skadevirkningene av de uønskede hendelser som faktisk skjer.

Det er foretatt en risikovurdering tilknyttet forskjellige problemstillinger som kan tenkes å være aktuelle i tilknytning til bygging av fritidsboliger og interne veier i planområdet på Rambergneset. I denne analysen er følgende vurdert;

- hvilke uønskede hendelser som kan oppstå
- hvor sannsynlige de er
- konsekvensen av slike hendelser
- hvilke tiltak som kan motvirke risiko og skadeomfang

Mulige uønskede hendelser:

Potensielle risikoområder	Sannsynlighet	Konsekvensvurdering
a) Trafikkstøy	Lite sannsynlig	Ufarlig
b) Trafikkstøv	Lite sannsynlig	Ufarlig
c) Trafikkulykker	Sannsynlig	Kritisk
d) Snøras	Usannsynlig	Kritisk
e) Jord-/leirras (geoteknikk)	Lite sannsynlig	Farlig
f) Flom	Lite sannsynlig	Kritisk
g) Nye høyspentlinjer	Usannsynlig	Ufarlig

a) Trafikkstøy;

Fritidsboliger er i henhold til støyretningslinjen T-1442, definert som støyømfintlig bebyggelse. Planområdet ligger i nærheten av kommunal vei uten gjennomgangstrafikk. Denne veien har fartsgrense 50 km/t. Veien er ikke belastet med tungtrafikk. Nærmeste mulige nye hytte blir liggende ca. 70 m fra veien. Beboere i eksisterende fritidsboliger på Brattli har ikke oppfattet støy fra trafikken som sjenerende. Pga. krav i TEK10 vil all ny bebyggelse bygges etter minimum klasse C iht. Norsk Standard, NS 8175. Dette anses for tilstrekkelig for å tilfredsstille innendørs støygrenser.

Det vil derfor ikke være nødvendig med ekstra støytiltak for planområdene.

b) Trafikkstøv;

Planområdet ligger ved kommunal vei med fartsgrense 50 km/t. Veien er ikke asfaltert. Nærmeste planlagte hytte blir min. 70 m fra veien. Derfor er det svært lite sannsynlig med mye trafikkstøv.

c) Trafikkulykker;

Planområdet har en eksisterende avkjøring til kommunal veg fra hovedeiendom med tilhørende hytter og planlagte nye hytter. Fra avkjøringene kjører man ut på vegen i en oversiktlig tilnærmet rett strekning. Avkjøringene har god sikt i begge retninger. Dette fordi veien krysser et jorde for landbruk som kontinuerlig ryddes. Det er gode siktforhold.

I og med at det gjennom planområdet har avkjøring til en vei med fartsgrense 50 km/t, så kan det oppstå ulykker. Men på grunn av veldig god oversikt, samt at det er liten bruk av avkjøringene, så er det lite sannsynlig med dødsfall. Dette er også en strekning med flere avkjøringer fra andre eiendommer så de aller fleste er veldig observant i forhold til avkjøring og påkjøring til kommunal veg.

d) Snøras;

Det er ikke registrert snøras i dette området.

e) Jord-/leirras (geoteknikk);

Planområdet grenser i sør mot Pasvikelva. I randsonen mot elva er det fjell. Det er ingen markerte bekker i eller ved siden av planområdet. I randsonen er det også en klimasone som skal opprettholde naturlig vegetasjon mot Pasvikelva. Hele planområdet skal ha gode masseforhold for bygging. Det er ikke registrert utglidninger eller lignende i dette området tidligere.

f) Flom;

Pasvikelva som er grense mot sør er regulert for vannkraftutbygging. Derfor vil vannstanden ligge innenfor fastsatt nivå for vannstand. Det skal heller ikke legges nye byggetiltak i ved elva og alle byggetiltak er min. 7-8 m over nivå på elva.

g) Høyspentlinjer.

Det er ingen høyspentlinjer som går krysser planområdet. Det er ikke planlagt nye høyspentlinjer i området.

I selve analysen benyttes en del sannsynlighetsbegreper. I tabellen nedenfor er disse begrepene forklart nærmere (jf. norm for sannsynlighet og konsekvens, Direktoratet for sivilt beredskap):

Begrep	Forklaring
Usannsynlig	Ikke aktuelt i denne sammenhengen
Lite sannsynlig	Sjeldnere enn én hendelse pr 10 år
Mindre sannsynlig	Én gang pr 10 år eller oftere
Sannsynlig	Én gang pr 5 år eller oftere
Meget sannsynlig	Én gang i året eller oftere
Svært sannsynlig	Ti ganger i året eller oftere

Det brukes også en del konsekvensbegreper i analysen. I tabellen nedenfor er også disse begrepene forklart nærmere (jf. norm for sannsynlighet og konsekvent, Direktoratet for sivilt beredskap):

Begrep	Menneskelig liv og helse	Miljø (jord, vann, luft mm)
Ufarlig	Ingen personskade. Ikke sykefravær	Ingen forurensing av omgivelsene
En viss fare	Skade som fører til kortere sykefravær	Mindre «uregelmessighet» som påviselig ikke forårsaker skader på dyreliv eller flora
Farlig	En alvorlig personskade eller fraværskade på flere	Utslipp til vann, luft eller jord som kan forårsake lokale uregelmessigheter
Kritisk	Kan resultere i død for én person	Utslipp til vann luft eller jord som kan forårsake lokale skader
Katastrofalt	Kan resultere i mange døde	Utslipp til vann, luft eller jord som kan forårsake varige skader

Kirkenes
01.10.2013

Fiskebeck Prosjekt AS

Kommunestyret sak 60/2014

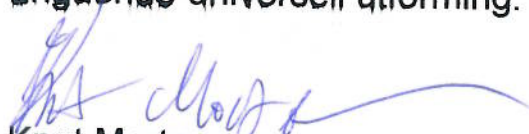
**DETALJPLAN RAMBERGNESET GBN 22/17 -
BEHANDLING ETTER OFFENTLIG ETTERSYN**

Utsettelsesforslag

Saken utsettes.

Dette er en sak som skal forelegges Rådet for likestilling av funksjonshemmede. Vurdering i forhold til universell utforming er gjort i saksutredningen, men uten at Rådet for likestilling har fått seg forelagt saken. Dette er svært beklagelig og anses som en saksbehandlingsfeil.

Det vises for øvrig til Finnmark fylkeskommune sin uttalelse i saken, angående universell utforming.

Knut Mortensen

Uavhengig sosialist